Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 175 (5166).
4 АВГУСТ 1983 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Пойтахт районлари: юбилейолди йўқламаси

ҲАМЗА РАЙОНИ

ЮБИЛЕЙ АРАФАСИДА

«Главташпасс автотранс» 2-автобус паркининг 1-автоколоннаси энг яхши колонналардан бири ҳисобланади. Ана шу колонна барча маршрутларида хизмат қилаётган ҳайдовчилар «Қолоқларсиз ишлаймиз» шиори остида меҳнат қилишяпти. Бу кундалик планнинг мунтазам ошириб бажарилиши, автобусларнинг аниқ график бўйича қатнаши, пассажирларга маданий хизмат кўрсатиш демакдир. Бу ерда ташкил этилган социалистик мусобақада ҳайдовчилар Б. Бобоев, Э. Азаматов, Н. Киткин энг яхши кўрсаткичга эришишмоқда. Уларнинг ҳар бири смена топшириғини 20-30 процент ортиғи билан адо этмоқда. Тошкентнинг юбилейини муносиб кутиб олишга аҳд қилган ана шу ҳайдовчилар юбилейга қадар йиллик планни бажариш мажбуриятини олишган.

2-автобус парки коллективи Рига, Киев, Олмаотадаги турдош корхоналар билан мусобақадош, илғор иш усулларини кенг жорий этишга, меҳнат унумдорлигини оширишга интилмоқда. Ўтган ярим йилда автопарк ҳайдовчилари пландан ташқари 815 минг йўловчининг ҳожатини чиқардилар. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бирмунча кўп. Топшириққа қўшимча 20 минг сўм даромад олинди.

Коллектив Венгрия автомобилсозлик корхоналари билан мустаҳкам алоқа ўрнатган. Тошкентнинг 2000 йиллигига қадар қардош республикадан 10 та янги «Икарус — 280» машинаси олинади. Улар Юнусободдек йирик турар жой массиви аҳолисига хизмат кўрсатаётган маршрутларга қўйилади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Испания Социалистик ишчи партияси ижроия комитети аъзоси, Испания парламенти депутати Мануэль Чавис Гонсалес бошчилигидаги Испания Социалистик ишчи партияси делегацияси республикамиз бўйлаб сафарини тугатди.

Делегация Ўзбекистон ССР Министрлар Советида қабул қилинди.

● Швейцария Меҳнат партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Ян Шпильман Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. У республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишларини кўздан кечирди, Тошкент шаҳар ижроия комитетида бўлди, Самарқандга сафар қилади.

Я. Шпильман Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

«ТО» ПЛАКАТИ

«Умуман олганда энг асосий ишлаб чиқарувчи куч—инсон, унинг меҳнат фаолиятидир, албатта. Бу ўринда мен онгли интизомни, меҳнатга ижодий муносабатнигина эмас, шу билан бирга одамлар меҳнатини ва улар меҳнатиға ҳақ тўлашни пухта, моҳирона ташқил этишни ҳам назарда тутаман».

(КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. АНДРОПОВнинг КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленумидаги нутқидан).

Дмитрий Александрович АТАМАНОВ

«Ташсельмаш» заводи электр-пайвандчилар бригадаси бошлиғи

1947 йилда туғилган. Заводда 1965 йилдан бери ишлайди. Касби — газ-электр пайвандчи. 1983 йил июнь ойидан КПСС аъзолигига кадидат. Мукофотлари — сўнгги ўн йилдаги мусобақа ғолиби фахрли нишонлари, «Ўнинчи беш йиллик зарбдори», II ва III даража Меҳнат Шуҳрати орденлари кавалери.

КПСС XXVI съездида меҳнатнинг коллектив формаси шу беш йилликнинг ўзида уни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг асосий формаси бўлиб қолади, деб айтилди. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида ўртоқ Ю. В. Андропов айнан социализмга хос бўлган коллектив меҳнат ва ҳаётни ривожлантиришга алоҳида эътибор берди.

Партиянинг бундай йўли тушунарли. «Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқаришнинг бош ҳаракатлантирувчи кучи —бригададир. Улар корхонада 300 га яқин. Ҳар бир коллектив ўзича ажойиб ва умумий ишга муносиб ҳисса қўшаяпти.

Д. Атаманов бригадасининг таржимаи ҳоли бой эмас. Айни пайтда у ўзининг намунаси билан кўп йиллик тажриба коллективнинг яхши таърифидир, деган кўпчилик тан олган фикрни инкор этади.

Дмитрийнинг ўзи пайвандлаш-йиғиш цехига 1965 йилда завод ҳунар-техника билим юртини тугаллагандан кейин келган. Дастлаб эски цехда электр пайвандчи бўлди. Бу ерда ишлар асосан қўл кучи билан, механизация ва мосламаларсиз амалга ошириларди. Ҳар ким ўзи учун ишлар ва бу табиийдек туюларди.

1977 йилда цехда дастлабки бригадалар ташкил этилганда, дастлаб бундай бирлашув шартли характерга эга бўлди. Энг муҳими меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг коллектив формаси йўқ эди. Бунга эришиш учун кўпчилик ўз қарашларини ўзгартиришга тўғри келди.

Дмитрий Атаманов бир йилдан сўнг Москвада бўлган трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ишчиларининг илғор тажриба мактабида бўлганида, бригада методининг моҳиятини атрофлича тушунди. Заводга илғор системанинг фаол тарғиботчиси бўлиб қайтди.

Бригадага бошчилик қилгач, у дастлабки кунларданоқ одамлар билан тушунтириш ишлари олиб борди, айрим ишчиларнинг онгидаги психологик ғовни бартараф этди. Ёш раҳбарни ветеранлар, тажрибали электр-пайвандчи Саид Каримов, слесарь-йиғувчи Сайдулла Ҳожиев қўллаб-қувватлади.

Атаманов бугун меҳнатни ўзгача ташкил этиш мумкин эмаслигини кўрди. Айниқса 2-цехда унга барча шарт-шароитлар: замонавий асбоб-ускуналар, технология, ишлаб чиқариш жараёнларининг 90 проценти механизациялаштирилганлиги яхши имконият яратарди. Пайвандлаш газ ёрдамида амалга ошириларди. Бу ерда пахта териш комбайнининг асосий қисмларидан бўлган рама тайёрланарди.

Дмитрий бригадаси раманинг йирик ҳажмли узелларини йиғади ва пайвандлайди. Цехдаги ишлаб чиқариш суръати ва план топшириқларининг бажарилиши бу бригадага ғоят боғлиқ. Алоҳида-алоҳида бўлиб меҳнат қилганда, бундай жадал суръатни сақлаш қийин. Янги система бўйича ишнинг ўзи коллектив бўлиб фикрлашга ундайди.

Бу ерда Дмитрий Атамановнинг ишлаб чиқаришни ташкил этиш тажрибаси ғоят муҳим. Бригаданинг технологик принципи пировард натижа, ягона наряд учун ишлашдан иборат. Ишни бундай ташкил этганда, ишчиларнинг ўзаро алмашиб туриши, ўхшаш касбларни ўрганиш, ҳамкасб ўртоқлардан энг янги ва илғор тажрибаларни ўрганиш, маҳоратни айирбошлаш ғоят муҳим. Бригада меҳнатни планлаштириш, нормалаш, кадрларни жой-жойига қўйиш, коллектив аъзолари ўртасида ишни тақсимлаш, маҳсулот миқдори ва сифатини назорат қилишни ўз зиммасига олди. Унинг коллектив органи — совет умумий натижалар учун мукофот ва иш ҳақини тақсимлайди, ишчиларнинг разрядларини ўзгартириш бўйича тавсиялар киритади.

ЗАФАРЛАР

● Дмитрий Атаманов ва унинг бригадаси смена топшириғини 110 — 120 процентга етказиб бажаради. Бригадада меҳнат унумдорлиги 5-пайвандлаш-йиғиш цехидаги ўртача кўрсаткичдан 5 процент юқори.

● 1982 йилнинг топшириғи СССРнинг 60 йиллигига қадар бажарилди.

● Барча маҳсулот фақат биринчи тақдимда топширилаяпти.

● Бригада бир-бирини алмаштираоладиган даражада ўхшаш касбларни ўрганиб олган.

МАЖБУРИЯТЛАР

● 2088 норма-соат йиллик топшириқ 1983 йил 29 декабрда бажарилади.

● Интизомни мустаҳкамлаш ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш ҳисобига меҳнат унумдорлиги 3 процент ўсади.

● Камида 700 сўмлик электр-пайвандлаш симлари ва 1500 киловатт-соат электр қуввати тежалади.

Дмитрий янги метод яратадиган резервларни аниқлайолди. Жумладан, коллективнинг имкониятларини чамалаб, пайвандчилар ўзларига икки йиғувчи мажбуриятини олишди. Эндиликда бригада кам состав билан ўша иш ҳажмини бажараяпти. Меҳнат унумдорлиги мунтазам ўсяпти ва у бошқа коллективлардагидан юқори. Сифатдан шу нарса далолат беряптики, бригада шахсий тамға билан ишлайди.

Ёшлар ҳозир икки-уч баравар тез малакали мутахассислар бўлиб, топшириқларни ортиғи билан бажаришяпти. Уларга бригаданинг барча аъзолари бажонидил ёрдам беради, чунки ҳамма учун умумий муваффақият зарур. Атаманов ўзининг биринчи устозлари бўлган завод ветеранлари М. Абдуллажонов, Н. Тюменни миннатдорчилик билан эслайди. Эндиликда унинг ўзи ҳам ёшларнинг кўпчилик тан олган мураббийси. А. Торн унинг раҳбарлигида коллективда шогирдликдан малакали пайвандчи даражасига кўтарилди. У цехга армия хизматини битириб, яқинда қайтган Г. Гасанов ҳам ҳақиқий ишчи бўлишига ишонади. Йигитнинг уқуви бор. Ўзаро хайрихоҳлик, ёрдам шароитида бир-бирига талабчан бўлиш бригада учун ғоят муҳим. Бригадада ким сидқидилдан ишлайди, кимга ишонса бўлади ёки ким меҳнат интизомини бузади ва брак маҳсулот ишлаб чиқаради, дарҳол сезишади.

Бригада муваффақиятларида Д. Атамановнинг алоҳида улуши бор. У энг кўп меҳнат талаб қиладиган узелларни тайёрлайди ва ўз топшириғини уддалагач, кўпинча ўртоқларига ёрдам беради. Унинг таклифи билан ишчилар, битта пайвандлаш манипуляторини қайта жиҳозладилар. Натижада уни ишлатиш осон бўлиб қолди. Дмитрий ўз коллективи аъзолари ҳаёти билан қизиқади, ҳар бир киши билан тил топиша олади.

Албатта, бригадирнинг ҳаётида қувончли воқеа юз берганида биринчи бўлиб ҳамкасб дўстлари табриклашди. КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми кунларида Дмитрий Атаманов партия аъзолигига кандидат бўлди.

«Ташсельмаш» заводи мамлакатимиздаги пахта терадиган комбайнлар ишлаб чиқариладиган ягона корхонадир. «Зангори кема»лар Ўзбекистонда ва бошқа иттифоқдош республикаларда катта «оқ олтин» хирмони учун курашда ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Уларни чет эл мамлакатлари ҳам бажонидил сотиб олишяпти. Фақат ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили олти ой мобайнида корхона 5,1 мингта пахта териш машинаси ишлаб чиқарди.

Машинасозларнинг бу ютуғига иккинчи ва учинчи даража Меҳнат Шуҳрати орденлари кавалери Дмитрий Атаманов ва унинг бригадаси муносиб ҳисса қўшди.

Дўст ҳақида сўз

Н. ХОХЛОВ,
пайвандлаш-йиғиш цехи бошлиғи.

Д. Атаманов бригадаси биринчи навбатда бошлиғи билан кучли. Бизнинг цехимизда бешта пайвандлаш бригадаси меҳнат қилади. Лекин уларни ҳеч бирида мен бундай масъулиятни, интизомни, ишчиларнинг ишлаб чиқариш эҳтиёжларига ҳозиржавоблигини кўрмаганман. Одатда Дмитрий ҳамиша намуна. Ҳар куни у қўл остидагиларнинг меҳнатини баҳолайди ва ким топшириғини уддалай олмаётган бўлса, афтига дадил айтади.

Қуйидаги факт диққатга сазовор. Бригадалар энди ташкил этила бошланганда, Дмитрий бир нарсага эътибор берди. Айлана ва элипс шаклидаги конвейерларнинг икки коллективи гарчи иккиси ҳам рамаларни туташтириш ва пайвандлаш билан шуғулланишига қарамай, ажралиб қолганлигига эътибор берди. Бу масалани ишчилар йиғилишида, бригадирларнинг цех Советида кўтарди. Эндиликда у ерда бирлашган бригада меҳнат қиляпти. Лекин Атаманов эришган ютуқлари билан қаноатланиб қолмаяпти. Мен участка пайвандчиларини ягона комплекс бригадага бирлаштириш бўйича у киритган таклиф диққатга сазовор деб биламан. Бунда иш чинакамига пировард натижа, пахта териш машинасининг тайёр осма рамаси учун бўлади.

Зўр меҳнат билан ўтган иш кунидан кейин унга цехда оммавий спорт ишлари билан шуғулланиш, машқ қилиш, заводнинг навбатдаги спартакиадасида қатнашиш учун вақт топилади.

А. ВАККЕР,
5-пайвандлаш-йиғув цехи бригадири.

1977 йилнинг кузида мен цехга келганимда Д. Атаманов бригадасида ишлай бошладим. Бу ерда менинг омадим келди. Унинг раҳбарлигида электр-пайвандчилик касби сирларини ўргандим. Мураббий сифатида Дмитрий ўз маҳорати, билимларини бажонидил баҳам кўради.

Ҳозир бригадага бошчилик қиларканман, мен Атамановдан ўрганганларим нақадар бебаҳо фойда бераётганлигини ҳис этаман. Ҳозир ҳам у менга амалий ёрдам бериб туради. Маслаҳатларини аямайди. Биз ягона технологик занжир билан боғланган бир участкада меҳнат қиламиз. Ишлаб чиқариш нормасини муваффақиятли уддалашимиз бир жиҳатдан қўшниларимизнинг қандай ишлашига ҳам боғлиқ. Лекин шерикларимиз бизга ҳеч панд беришмайди. Дмитрий бригадаси билан мусобақалашиш қийин, аммо қизиқарли.

Н. ТЮНИН,
пайвандлаш-йиғиш цехининг тайёрлаш ишлаб чиқариши слесарь-асбобсози. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси. Меҳнат ветерани.

— Мен 1947 йилдан бери «Ташсельмаш»да ишлайман. Заводда ишлаб чиқарилган барча хил пахта териш машиналарини ўзлаштирганман. Мослама, асбоблар тайёрладим, ускуналарни ремонт қилдим. Бу йил ХНП—1,8 маркали комбайн учун СССР Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг бронза медали билан мукофотландим. Дмитрий Атаманов сингари ишчи билан учрашув мен учун қувонарли бўлди. 1975 йилда у цехга келиб, кўп марталаб менга ёрдам сўраб, мурожаат қилди. Унинг қизиқувчанлиги, мураккаб ускуналарни билиб олишга интилиши киши ҳавасини келтирарди. Менинг кўз ўнгимда Дмитрий ёш, тажрибасиз шогирддан пайвандлаш ишининг устасига айланди. Цехдаги мураббийлар советида бирга бўлиш пайтида мен унинг педагоглик қобилиятини сездим. У бу қобилияти билан ёш ишчиларни малакали ишчилар даражасига етишига ёрдамлашяпти.

У бригадага бошчилик қилиб, одамларга биринчи навбатда шахсий намунаси билан таъсир кўрсатяпти. Шу сабабли ҳам унда меҳнат унумдорлиги бошқа коллективлардагидан юқори, иш ҳақи эса 5—10 процент ортиқ.

Д. Атаманов бошлиқ бригада тажрибасини ёйиш тўғрисида «Ташсельмаш» заводи партия комитети секретари А. МАҚСУДОВ ҳикоя қилади.

— Шаҳримизнинг кўпгина корхоналарида ташкил этилган бригадалар завод хизмати иши билан мустаҳкамланган меҳнатнинг коллектив формаси ишлаб чиқаришнинг доимий ва қудратли ҳаракатлантирувчи кучи эканлигини яққол исботлади.

Заводимизда 1979 йилдан бошлаб меҳнатга ҳақ тўлашнинг индивидуал формасидан коллектив формасига ўтиш амалга ошириляпти. Ҳозир бизда янги система бўйича, ягона наряд билан 272 бригада ёки «Ташсельмаш» заводи ишчиларининг 80 проценти ишлаяпти. Бунга, одатда, барча цех мастерлари, касаба союз комитетлари, цех партия ташкилотлари катта тайёргарлик ишлари олиб боришади. Заводдаги бригадирлар советИ ҳам муҳим роль ўйнаяпти. Бу ерда қуйи коллективларнинг раҳбарлари, меҳнат ва иш ҳақи бўлими вакиллари мунтазам ҳисоб беришади. Заводдаги «Ташсельмашевец» газетаси илғор тажриба минбаридир.

Бизда секин-аста бригада формаси ишлаб чиқаришда асосий ўринни эгаллаяпти. Илғор системага асосий ишлаб чиқаришдан ташқари, ёрдамчи ишчилар ҳам, инженер-техник ходимлар ҳам ўтишяпти. Масалан, ҳозир техника контроли бўлими ходимларининг 90 проценти бригадаларга бирлаштирилган.

Кўрсаткичларимиз фақат корхона бўйича эмас, балки бутун шаҳар миқёсида ҳам яхшидир. Бу ерда Дмитрий Александрович Атаманов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси каби коллективлар катта роль ўйнашяпти. Пайвандчилар азалдан алоҳида-алоҳида ишлаб келишарди, уларнинг бригадага бирлашуви қийин бўлди. Бунда раҳбарнинг ташкилотчилик қобилияти, шахсий намунаси муҳим роль ўйнади. Ёшлигига қарамасдан (у яқинда ташкил этилган), Атаманов бригадасида янги системада ишлаш бўйича бой тажриба тўпландики, ҳозир у бутун заводнинг қимматли бойлигидир. Илғор коллективга бошқалар тенглашяпти.

Ҳар бир ишчи Дмитрий Александровичнинг бригадаси натижалари, иш ҳақи ўсиб бораётганлигини кўриб, алоҳида ишлаш керакми ёки бригадага қўшилиш маъқулмикан, деб ўйланиб қолади.

Ҳозир ҳар бир цехда Д. Атаманов бригадаси сингари бригадалар бор. Булар қаторида В. Трушков бошлиқ қуювчилар, М. Солиҳов бошлиқ йиғувчилар, В. Кузнецов бошлиқ прессловчилар, Ю. Степаненко бошлиқ токарь-автоматчилар ва бошқа коллективлар бор. Уларда одатда меҳнат унумдорлиги алоҳида ишлаётганларникидан 15—20 процент, иш ҳақи эса 7—8 процент юқори. Бутун «Ташсельмаш» бўйича меҳнат унумдорлигининг 1 процент ўсиши қандай бўлади! Беш йилликда бунинг натижасида қўшимча 540 та пахта териш комбайни ва 850 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш мумкин.

МЕҲНАТГА ЯРАША ШОН-ШАРАФ!

КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари — ҳаётга!

БУРЧ ВА МАСЪУЛИЯТ

У билан завод партия комитетининг сокин хонасида — тушки танаффус вақтида суҳбатлашдик. Тушликка ажратилган лаҳзаларини «ўғирлаганим» учун аввал узр сўраб сўнгра «асосий масалага» кўчдим. Суҳбатимиз шу долзарб кунлар ҳақида, касб, бурч ва масъулият, ёш ишчилар ҳақида, коммунистик онглилик, меҳнат ва давлат интизоми.. бир сўз билан айтганда, КПСС Марказий Комитетининг июнь [1983 йил] Пленумида олға сурилган масалаларга бу ишчининг муносабати тўғрисида...

Унинг фикрлари ижтимоий аҳамиятга моликлиги, ўз жамияти олдида жавобгар бир одамнинг фикрлари эканлиги билан жиддий эди. Менга унинг ҳаёт формуласи бир зумда аниқ-равшан бўлди. Завод, Меҳнат, Масъулият. Шу тушунчаларга сингиб кетган коммунистик оқиллик. Демак: танишинг — Пётр Овсянников, токарь. Коммунистик меҳнат зарбдори. Салкам 26 йилдан бери пойтахтимизнинг «Компрессор» заводида меҳнат қилиб келади. 3-механика-йиғув цехи партия ташкилотининг секретари. III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери:

—Одам бўлиш учун киши нима қилиши керак? Бундан уч-тўрт йил олдин билим юртида илғор ишчилар билан бўлган учрашувда берилган бу савол сира эсимдан чиқмайди. Ўқувчининг билим юртида ўқиб туриб шу саволни бериши ғалатироқ туюлсада, уни кечириш мумкин эди. Чунки у ҳали ёшгина ўсмир эди. «Одамнинг ишини қилиш керак» жавоб берганди ветеранларимиздан бири.

Бугунги кунда, бизнинг жамиятимизда одам сўзи мислсиз куч-қудрат мазмунини беради. Одам «асрлар тақдирини лаҳзаларда ҳал» этади. Мен нима учун шу сўздан бошладим? Июнь Пленуми материаллари билан танишиб чиққанимда, бу ҳужжатлар марказида одам, унинг ҳаёти ва фаровонлиги турганлигидан мамнун бўлдим. Айни пайтда социалистик жамиятимиз янги-янги масалаларни ўртага ташламоқда. Жамият биздан юксак гражданликни талаб қилмоқда. Демак: Одам бўлиш керак! Социализм учун муносиб граждан бўлиш шарт!

Корхонага янги ишчи келди, дейлик. Кадрлар бўлимида унинг меҳнат дафтарчасини кўздан кечиришади. Стаж ҳам, разряд ҳам жойида. Уни яхши ишчи сифатида қабул қилишади: Бироқ масаланинг бошқа, ўйлантирадиган томони бор. Ҳалиги ишчи биз кутган даражада бўлиб чиқмаслиги мумкин. Гап малакада эмас. Ахлоқий принциплар — ҳалоллик, безовталик, ўз ўртоғига ёрдам бера олиш туйғуси бўлмаса — у ишчи социалистик жамият кишиси эмас. Бундайларни биз худбин, деб атаймиз.

Энг оқил устозимиз — ҳаёт бизни ҳар бир қадамда синовдан ўтказиши мумкин. Шундай «қалтис» лаҳзаларда эсанкирамасдан кенг маънода одам бўлиб қолган одамлар ҳақиқий кучли шахслардир. Касб-кори ким бўлишига қарамасдан бу одамларни бемалол чин граждан деб атаса арзийди.

Бошқа коллективларда ҳам худди шундай соғлом муҳит бўлишини жуда-жуда истардим. Цехимизда 156 нафар ишчи меҳнат қилади. Шундан 33 нафари коммунистлардир. Мен цехимизнинг А. Волков, Ю. Бакулев, Т. Қаюмов, Н. Дробот, А. Погодаев, В. Оходов, В. Мубораков, А. Бондаренко, А. Простомолотов, А. Большов, В. Шалин сингари фидойи ишчилари номини йиғилиш ва учрашувларда мудом алоҳида мамнуният билан тилга олиб ўтаман. Нега деганда бу жонкуярлар ўзларига бириктилган план-топшириқлар н и мунтазам ошириб бажариш билан бирга ҳақиқий маънода гражданлардир. Улар ҳар қандай шошилинч вазиятда ёрдам қўлини чўза оладилар, ёш, тажрибасиз ишчини чинакам ишчи — инсон даражасигача тарбиялаш уларнинг қўлидан келади.

Менинг ўзим айни пайтда 1985 йил ҳисобига меҳнат қиляпман. Муваффақиятга эришувимда шахсий иш тажрибамнинг ролини камситмаган ҳолда, коллективнинг муҳим аҳамияти борлигини тан оламан. Бундай муҳитда билагингга куч-қудрат қўшилади, меҳнатинг завқ-шавққа, қўшиққа айланади.

Цехимизда асосан турли маркадаги компрессорлар ва шу маҳсулотга мўлжалланган деталлар ишлаб чиқарилади. Коллектив анчадан буён смена топшириқларини ортиғи билан 115—120 процентга бажаришга эришиб келмоқда. Суръатимиз бу кўрсаткичидан ўзиб кетиш учун, шубҳасиз қўшимча тажриба, малака, қунт ва юксак онглилик талаб қилинади.

Биз буларни четдан олмаймиз. Бировлардан сўрамаймиз. Бу «хазина» ўз цехимизда бор. Ҳа, хазина! Виждонли ишчиларнинг ҳалол қалби, шарофати, атрофингдаги одамларнинг одамийлиги туфайли йиллар давомида йиғилган хазина. Бу хазинани ўз халқи, Ватани йўлида сарфлаган кишиларни бахтли одамлар деб биламан.

Суҳбатни
С. САИДОВ
ёзиб олди.

ТОШКЕНТНИНГ ОБИ-ҲАЁТИДА ҲИКМАТ БОР

ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ КОНКУРС

Журналист Анвар Муҳаммадқулов 1937 йилда Тошкентда туғилган. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг филология факультетини тугатиб, чорак асрдан бери матбуот соҳасида ишлаб келяпти. Унинг ўнлаб оммабоп мақолалари, «Нефть ва газ мўъжизалари» (Ҳ. Авазматов билан ҳамкорликда) китоби, бир қанча таржималари чоп этилган.

Сув— бутун ер юзидаги ҳаётнинг шарбати бўлиш учун яратилган сеҳрли бир қудрат соҳибидир.
Леонардо да Винчи.

Дунёда шундай азим шаҳарлар борки, уларни ўша ерлардан оқиб ўтувчи обиҳаёт манбаларисиз тасаввур этиш қийин. Мисол учун, айтайлик, улуғ Ватанимиз пойтахтини Москва-рекасиз, Ленинградни Невасиз, Парижни Сенасиз, Нью-Йоркни Гудзонсиз, Деҳлини Жамнасиз кўз олдимизга келтиришимиз мушкул. Худди шунга ўхшаб, Тошкентнинг кумуш белбоғи бўлмиш Бўзсув канали ҳам олтин балдоққа қўйилган нефрит кўз каби пойтахтимизга ярашиб тушган. Абдулла Қодирий, Ойбек, Ғафур Ғулом, Мақсуд Шайхзодалар Анҳор бўйида кезиб, «илҳом париси»ни ахтаришган. Ахир, табиат куйчиси М. Пришвин бежиз айтмаган-да: «Кўнглингиз баъзан алланечук ғаш бўлиб, бунинг устига, арзимаган нохушлик дилингизни хуфтон қилган бўлса, яхшиси наҳр бўйига боринг — у сиздаги бутун ғуборни тортиб олади».

Анҳор бўйида сайр қилиб юришни замонамизнинг яна бир алломаси ҳам яхши кўрар эди. Бу ўринда биз Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, сувчилик илмининг улкан билимдони Яҳё Ғуломовни назарда тутяпмиз. Бугун ҳаммамиз Тошкентнинг «олтин тўйи»ни ифтихор ва кўтаринки руҳ билан кутиб олаётган бир пайтда, шаҳримизнинг 2000 йиллик тарихга эга эканлигини аниқлаштириш ишига катта хизмати сингган бу зотни эҳтиром ила эсга олишимиз айни муддаодир.

Археологлар аломат халқ бўлишади. Улар учун зангламаган қадимий чақа-тангалар олтиндан қиммат, нураб тушай деб турган кўҳна девор данғиллама участкадан жозибадорроқ кўринади. Ер қаъридан қазиб олинган эски сопол парчалари эса улар учун чинакам хазинадир.

Я. Ғуломовнинг Тарих институтидаги кабинетига кирганингизда кўзингиз дафъатан шкафда тартиб билан тахлаб қўйилган сопол парчалари ва буюмларга тушар эди. Археологиядан бехабар киши учун ҳеч нарсани англатмайдиган булар ҳақида Я. Ғуломов соатлаб қизиқарли маърузалар қилиб берар эди.

Я. Ғуломов совет даврида халқимиз орасидан етишиб чиққан биринчи тарихчилардан, археология соҳасида эса назири йўқ мутахассис эди. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, ўзининг деярли бутун умрини Ўзбекистоннинг қадимий маданиятини ўрганишга бахшида этган марҳум С. П. Толстовнинг эътироф этишича, Қадимги Хоразмга урушдан аввалги йилларда СССР Фанлар академиясининг илмий экспедицияси уюштирилмасдан олдиноқ бу ўлкани Я. Ғуломов текширган. СССР Фанлар академиясининг академиги, Давлат Эрмитажи директори Б. Б. Пиотровский, Я. Ғуломов тадқиқотлари «Мовароуннаҳрнинг қадимги давр тарихи тўғрисида илгаридан ҳукм суриб келган тасаввурларни тубдан ўзгартириб, бошқа изга солиб юборди», деб ёзган эди. Академик А. П. Окладников эса «Суғориш ва деҳқончиликка оид асарлар ичида Я. Ғуломовнинг тадқиқотлари алоҳида ажралиб туради», деган эди.

Дарҳақиқат, Я. Ғуломов «Аму билан Сирдан сув ичган» (Ҳ. Олимжон), ўлкамизнинг улкан тарихини чуқур очиб берган забардаст олим эди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих ва археология институтининг Я. Ғуломов бошчилигида иш олиб борган илмий ходимлари Тошкентнинг энг қадимги ва ўрта асрлар тарихини ўрганиш, шу жумладан, шаҳар ёшини аниқлашда ана шу марксча-ленинча кўрсатмани дастуриламал қилиб олдилар.

Кўп йиллик археологик қазув ишлари натижасида ҳозирги Бўзсув канали Чирчиқ дарёсидан бундан тахминан 2000 йил муқаддам чиқарилганлиги аниқланди. Я. Ғуломов ўзининг «Қадимги маданиятимиз изларидан» деган рисоласида кўрсатиб ўтганидек, 1955 йилда Тошкент яқинидаги Шоймимкўприк деган жойда, Қорақамиш сувининг жарларида ибтидоий жамоа тузуми даврига оид қуроллар топилган. Археологлар томонидан турли йилларда топилган кулолчилик буюмлари, бронзадан ясалган ойна, турли мамлакатлардан бу ерга келтирилган чақа-тангаларнинг энг эскилари бундан 2000 йил бурунги даврга оиддир.

Бўзсувдан кейинги асрларда чиқарилган ўнлаб тармоқ ариқлар ёки каналлар (Анҳор, Салор, Қорасув, Кайковус, Бўржар, Оқтепа, Қорақамиш) шаҳарни обиҳаёт билан тўла-тўкис таъмин этган. Агар бу ернинг шаҳар деб аталишга арзигулик нуфузи бўлмаса, шунча канал қазишга ҳожат бормиди? Йўқ, албатта.

Ер ва сувни халқ мулки деб эълон қилган Улуғ Октябрь революцияси ғалабасидан сўнг В. И. Ленин ўзининг машҳур ГОЭЛРО планини тузди. Бу план асосида республикамизда гидроэлектр станциялари қурила бошлади.

... Йўлдош Охунбобоев қизил лентани қирқди ва ўз қўли билан штурвални айлантириб юборди. Қудратли сув оқими шитоб билан парракларга урилиб, улкан ғилдиракларни ҳаракатга келтирди. Шу ерда ҳозир бўлган минг-минглаб кишиларнинг «Ура-а-а!» садолари еру кўкни ларзага келтирди.

Бу тарихий воқеа 1926 йил 1 Май оқшомида содир бўлган эди. Ўша куни Тошкент яқинида биринчи ўзбек гидроэлектростанцияси — Бўзсув ГЭСи ишга туширилди. Файзулла Хўжаев ўша тантаналарда сўзлаган нутқида Бўзсув ГЭСини республикада социализм қурилишининг тамал тоши деб атаган эди.

Шундан кейин Чирчиқ-Бўзсув каскадига кирувчи ГЭСлар қурилиши бошланиб кетди. 1936 йилда Бўржар, 1937 йилда Қодирия, 1939 йилда Оқтепа, 1946 йилда Салор, 1950 йилда Шайхантоҳур, 1940—48 йилларда Комсомольск (ҳозирги Логинов номли), Товоқсой ва учта Оққовоқ ГЭСи, 1945—50 йилларда бешта Қуйи Бўзсув ГЭСи қурилди. Минг йиллар мобайнида Тошкент аҳолисига ризқу-рўз берган сув эндиликда, Совет ҳокимиятининг шарофати билан қурилган ана шу дастлабки беш йилликлар иншоотлари туфайли хонадонларимизга ёруғлик нури, заводу фабрикаларимизга арзон электр қувватини олиб кирди. Шуларни ўйлар экансан, ГЭС нима эканлиги ҳеч кимнинг етти ухлаб тушига кирмаган бир замонлардан қолган «Сув—ёруғлик», деб каромат қилган халқимизга «Саламно!» дегинг келади, киши. Ғ. Ғулом айтганидек:

Алишер бобонинг холис нияти
Бизнинг асрларда ҳаётга кўчди.
Ильичнинг юз минг вольт чироғи ёниб,
Бойқаро саройин шамлари ўчди.

Тошкент сувининг таърифи эса етти иқлимга кетган. Шаҳримизни сув билан таъминлайдиган Бўзсув, юқорида айтилгандек, Чирчиқдан сув олади, Чирчиқ эса том маънодаги тоғ дарёсидир. Чирчиқ Қурама, Чотқол, Ғарбий Тяншань тоғларидаги қор ва музликлардан тўйинадиган ирмоқлардан ҳосил бўлади.

Тошкент атрофи артезиан ҳавзасининг юқори бўр чўкиндилари орасидан чиқадиган Тошкент ва Қозоғистон ССРдаги артезиан сувлари ҳам бир талай шифобахш хусусиятларга эга эканлигини ҳамма билади. Бу сув негизида очилган бир қанча шифохоналар, «Ботаника», «Сариоғоч» сингари санаторийлар, Н. А. Семашко номидаги Ўзбекистон курортология ва физиотерапия институти ва Ўзбекистон ССР бальнеологик курорти — Тошкент Минерал сувларида минглаб меҳнаткашлар дарддан фориғ бўлиб,саломатликларини яхшиламоқдалар.

Тошкент минерал сувини шифобахш қилган омилларга бироз тўхтаб ўтайлик. Келинг, яхшиси бу тўғрида гап очишдан олдин тарихга жиндек саёҳат қилайлик. Шарқ ўлкаларини забт этиш ниятида милоддан аввалги 326 йилда Ҳиндистонга келган Искандар Зулқарнайн қўшини орасида меъда-ичак касалликлари тарқалиб, кўп кишиларнинг ёстиғини қуритади. Кейинроқ бориб маълум бўлишича, бунга сабаб лашкарбошиларнинг кумуш, аскарларнинг эса қалайи косаларда овқат еб-ичишгани сабаб бўлган экан. Гап шундаки, кумуш идишга овқат ёки сув солинса, идиш таркибидаги кумуш элементи ниҳоят даражада оз миқдорда бўлсада эриб, ион ҳолатидаги кумуш зарралари овқат ёки сувга ўтар ва ундаги бактерияларни ҳалок этар экан.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг олимлари бундан бир неча йил аввал Тошкент минерал суви таркибида табиий кумуш эритмаси бўлиши мумкин, деган тахмин билан уни синчиклаб ўргандилар.

Она-Ватанимиз киши бошига сарфланадиган сув миқдори жиҳатидан дунёда энг пешқадам давлатлардан биридир. Дунё бўйича киши бошига бир йилда ўрта ҳисобда 11 минг кубометр сув тўғри келса, бизнинг мамлакатимизда бу рақам 18 минг кубометрни ташкил этади.

Лекин бундан, сувни хоҳлаганча ишлатсак бўлаверади, сарфланган билан камайиб қолмайди, деган маъно чиқариш асло мумкин эмас. Тўғри, «сув текин» деган жумла негизида сув дунёдаги ҳамма нарсадан арзон ва мўл деган мазмун ётади. Лекин айни вақтда деярли барча тилларда «сув билан ҳаводек зарур» деган ифода ҳам борки, шу жумланинг ўзиёқ сувнинг қанчалик қимматли, тўғрироғи, бебаҳо неъмат эканлигини кўрсатиб турибди.

Азалдан халқимиз ўртасида сув ҳамма нарсани покиза қилади, деган гап бор. Модомики шундай экан, биз ҳам сувни покиза тутишимиз керак. Улуғ бобомиз Беруний қадимги юртдошларининг Амударёни тангри номи билан атаганликларини бекорга таъкидламаган. Кўчада кетаётган кексаларимиз ерда ётган нонни кўриб қолсалар, дарҳол уни олиб ўпиб қўядилар ва кўзларига суртадилар. Сувни ҳам худди шундай эъзозлаш, унинг ҳар бир жавҳар қатрасини тежаб-тергаш ота-боболаримиз руҳи олдидаги, келгуси авлодлар олдидаги виждоний бурчимиздир.

А. МУҲАММАДҚУЛОВ.

Республика бўйлаб

Свердлов каналининг ўн километрли участкаси фойдаланишга топширилди. Бу суғориш тармоғи Аму-Бухоро машина каналининг биринчи навбатидан сув олди. Янги магистрал қирқ минг гектар майдонни сув билан таъминлашни яхшилаш имконини беради. Канал қурилиши давом этмоқда.

* * *

Мирзачўл деҳқонлари заҳарли химикатлардан фойдаланишдан воз кечдилар. Бу ерда ўсимликларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ҳимоя қилишнинг биологик усули ҳамма жойда қўлланила бошлади. Областда биофабрикалар ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўпайтирилиб, қирқтага етказилди.

* * *

Наманган областида ташкил этилган Ибн Сино номидаги доривор гиёҳлар етиштирувчи совхоз фармацевтларга дастлабки маҳсулотни жўнатди. Совхоз майдонлари Жанубий Тянь-Шаннинг баланд тоғли ўтлоқларида жойлашган. Хўжаликда шифобахш ўсимликларнинг 15 тури етиштирилади. Келгусида унинг майдонларини 3 минг гектарга етказиш мўлжалланмоқда.

* * *

Марҳамат шаҳрида барпо этилган 140 ўринли янги болалар боғчаси «Андижанирстрой» тресте механизациялашган кўчма колоннаси ходимларининг мактабгача тарбия болалар муассасаларига бўлган эҳтиёжини бутунлай қондиради. Боғча оригинал ташқи қиёфаси, ички безаклари билан ажралиб туради. Бу — трест бўлинмаси коллективлари кичкинтойлар учун қуриб берган бешинчи болалар боғчасидир.

(ЎзТАГ).

ЎТКИР ПРИБОР

«Химавтоматика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси Чирчиқ автоматика тажриба конструкторлик бюросининг сектор мудири В. Доломанов раҳбарлигидаги бир группа ходимлар «Радуга—2» спектроколориметрини яратди.

Янги прибор ўн миллионлаб ранг ва тусни фарқ қилади, уларни эслаб қолади ва ҳисоб натижаларини алфавит ва рақам билан босадиган қурилмада кўрсатади. Бундаги хатолик бир процентдан ортмайди.

«Радуга—2» нинг иқтисодий самараси беқиёсдир: битта приборни жорий этишдан олинадиган иқтисодий самара 40 минг сўмдан 100 минг сўмгача боради. Уни ишлатиш кўлами кенг. Масалан у химия саноатида лак, бўёқ, эмаль рангларини, газлама, линолеум ва бошқа полимер тола бўёқларини аниқлашда ишлатилиши мумкин. Заргарларда эса жуфт безаклар тайёрлашда кўмаклашади, ранги ва туси ҳар хил запонка, зирак тайёрлашга тамомила барҳам беради.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АСБОБ-УСКУНАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИБ

СОФИЯ. Янги технология асбоб-ускуналарини ишга тушириш натижасида Пловдивдаги «Агрия» химия заводида ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини ишлаб чиқариш ҳажми икки баравар кўпайди. Янги асбоб-ускуналарни Девнидаги химия машинасозлиги институтининг илмий ходимлари ишлаб чиқишган.

Ана шу институт коллективи республика «улкан химияси»нинг етакчи корхоналари билан шартнома асосида бир қанча муҳим лойиҳаларни ишлаб чиқмоқда. Болгария индустриясининг етакчи тармоқларидан бирини серунум асбоб-ускуналар билан таъминлашга катта ҳисса қўшмоқда. Мамлакатнинг химия корхоналарида Девни олимлари яратаётган кўплаб технология янгиликларини жорий этиш туфайли сўнгги йилларда БХР халқ хўжалиги ўнлаб миллион лев маблағни тежаб қолди.

Микрофон ёрдамида

АҚШнинг Орегона штатида истиқомат қилувчи бир кашфиётчи хона чироқларини виключателга нисбатан микрофон ёрдамида ўчиришни қулай деб топди. Бунинг учун чироғи ўчирилган хонага кириб бироз шовқин-сурон солинса бас, ёритгичлар микрофон таъсирида ўз-ўзидан ёриб кетади. Хонада тинчлик ҳукм сурганда эса чироқлар ўз-ўзидан ўчиб қолади.

СИНОВДАН ЎТМОҚДА

ПРАГА. Чехословакия авиаторлари қишлоқ хўжалик самолетининг янги «Агро-турбо» типини синаб кўра бошладилар. Самолёт Отроковица шаҳридаги «Мораван» авиация заводида конструкция қилинган. Келаси йил кўплаб ишлаб чиқариладиган ана шу машиналар Чехословакия деҳқонларигагина эмас, балки шу билан бирга чет элдагиларга ҳам мансур бўлган «шмель» самолётлари ўрнини босади. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг янги ёрдамчиси аввалги самолётлардан бир қанча , афзаллиги билан фарқ қилади. Самолёт кўп юк кўтара олади, фойдаланишда ғоят тежамлидир.

Чехословакия қишлоғи ҳаётида мустаҳкам ўрин эгаллаган авиация мўл ҳосил учун курашда деҳқонларга самарали ёрдам беради. Ўтган йилнинг ўзидаёқ «Словайр» қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари ҳаводан туриб 5,5 миллион гектар далани — барча ҳайдаладиган ер майдонларининг қарийб ярмига ўғит солдилар. 1990 йилга бориб 6,6 миллион гектаргача майдонни ҳаводан туриб озиқлантириш ва ишлов бериш мўлжалланган.

ҚАДИМИЙ КИТОБ

Яқинда Шри-Ланка археологлари қадимий ибодатхонани тиклаш ишлари олиб борилаётганда эрамизнинг биринчи минг йиллиги ўрталарида ёзилган китобни топдилар. Бу китоб 15 аср мобайнида ер остида ётган бўлса-да,у яхши сақланган. Бунинг боиси жуда ҳам оддий. Чунки унинг саҳифалари тоза олтиндан тайёрланган. Шуниси ҳам борки, китобдаги текст ниҳоятда қисқа ва у 14 саҳифага жо бўлган.

Исроил босқинчиларининг ёвуз жиноятлари ливанлик ва фаластинликларининг ҳануз хотирасида, кўп кулфатларни бошидан кечирган Ливаннинг оғир жароҳатлари ҳамон унга азоб бермоқда.

СУРАТДА: Ливан пойтахтининг харобалари.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

* * *

ГФР. Бундан бир неча йил муқаддам «Атом ҳаммамизга ўлим хавфини солмоқда. Европада ҳеч қандай ядро ракеталари бўлмасин!» шиори остида ГФР тинчликсевар жамоатчилигининг машҳур хитобномаси қабул қилинган Крефельд шаҳрида НАТОнинг ракета-ядро режаларини амалга оширишга қарши тинчлик ва кескинликни юмшатишни қўллаб-қувватлаган оммавий намойишлар бўлиб ўтди.

СУРАТДА: Крефельддаги тинчлик тарафдорларининг намойиши вақтида.

ТАСС фотохроникаси.

ЭКРАНДА АБОНЕНТ НОМЕРИ

Бразилиянинг «Сонинтел» фирмаси ишлаб чиқарган телефон аппаратлари таглиги ёрдамида чақираётган абонент номерини билиш мумкин. Қўнғироқдан сўнг кнопкани босишингиз билан таглик экранида абонент номери кўринади. Бундан ташқари чақирилаётган абонент йўқ бўлса, тагликка ўрнатилган қурилма чақираётган абонент телефон номерини эслаб қолади.

МАШҲУР ЧАПАҚАЙЛАР

Англияда чап қўли билан ёзган тарихда машҳур кишиларнинг рўйхати эълон қилинди. Бу рўйхат Рим императори Тиберий билан бошланган.. Ундан сўнг Леонардо да Винчи, инглиз қироли Георг 11 келади. «Кулги қирол»и Чарли Чаплин рўйхатнинг охирги қаторларидан ўрин олган.

ЭНГ КАТТА МИЖОЗ

ПРАГА. Чехословакиядаги «Элитеко» машинасозлик тресті ҳар йил Совет Иттифоқининг тўқимачилик саноати корхоналарига кўплаб калавалаш станоклари ва читга гул босадиган автомат линиялар етказиб беради.

СССР Чехословакия тўқимачилик машинасозлиги маҳсулотини харид қиладиган энг катта мамлакатдир. Масалан, Г. Храстава шаҳридаги корхоналарнинг ўзигина ҳар йили совет буюртмачиларига ишлаб чиқараётган машина-ускунал а р и нинг 70 процентини жўнатмоқда.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

▲ Бу ердаги Пренцлауэр — Берг районининг бир қанча саноат корхоналари мутахассислари маиший хизмат ходими турдош касбларини муваффақиятли ўзлаштирдилар. Улар район совети билан тузилган шартномалар асосида ГДР пойтахтидаги мазкур йирик турар-жой массиви аҳолисига маиший хизмат кўрсатишда кўмаклашмоқдалар.

Биз йил бошида Пренцлауэр — Бергдаги мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари ва маҳаллий коммунал-маиший хўжаликларни территория бўйича рационализациялаш тажрибасини бошлаб юбордик, деди район бургомистрининг ўринбосари Эрхард Мейзел. Кўплаб меҳнат коллективлари маиший хизматни такомиллаштиришда, кўча ва хиёбонларни ободонлаштиришда, ёшларнинг янги клубларини барпо этишда иштирок қилишга жалб этилди.

Ҳозирнинг ўзидаёқ шуни айтиш мумкинки, саноат корхоналари билан район советининг ҳамкорлиги сезиларли самаралар келтирмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина ишчилар 150 квартирани ремонт қилиб, ёшларнинг тўртта клубида ишларни ташкил этишга кўмаклашганликлари, хиёбон ва кўчаларни кўкаламзорлаштиришда қатнашганликлари буни тасдиқлаб турибди.

▲ АҚШнинг 112 та қанотли ракетаси учун жадал суръатлар билан база қурилиши олиб борилаётган Сицилия оролидаги Комизо шаҳри аҳолисининг жуда кўпчилиги мамлакат территориясида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро ракеталари жойлаштирилишига қарши чиқмоқда. Тинчлик тарафдорларининг бир қанча жамоат ташкилотлари ўтказган афкор омма фикрини сўраб билиш натижаларининг далолат беришича, бу кишиларнинг 97 проценти НАТОнинг Сицилияни «ядровий омборига» айлантиришдан иборат хатарли режаларини кескин рад этган.

ҚИТЪА БЎЙЛАБ

Янги зеландиялик Поль Кеффин бутун бошли қитъани байдаркада айланиб чиқди. Ўттиз беш ёшлик геологга ўз байдаркасида, тўғрироғи коякда Австралия қитъасини айланиб чиқиш учун 360 кун керак бўлди. Бу вақт ичида у эшкак эшиб 15.048 километр масофани сузиб ўтган.

• ШАРҲЛИ ХАТ

ЯНА КОНДИЦИОНЕР ҲАҚИДА

«Тошкент оқшоми» газетасининг шу йил 22 июль сонида эълон қилинган «Кондиционерни қандай тузатамиз!» материалини диққат билан ўқиб чиқдим. Ҳақиқатан ҳам бу масала кўп тошкентликларни қийнаб келмоқда. Юзага келган ҳозирги аҳволни қониқарли деб бўлмайди. Бундай агрегатлар ремонтига ихтисослаштири л г а н ателье иш кўлами кенгайганлиги сабабли у ўз вазифасини уддалай олмаяпти.

Менинг кузатишимча, «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмаси базасида йирик ремонт корхонаси вужудга келтириш вақти етди. Худди мана шу ерда мазкур проблемани тўлалигича бартараф этадиган энг зарур ишлаб чиқариш қувватлари, мутахассислар мавжуд.

Б. ХЎЖАЕВ.

* * *

Кўриниб турибдики, газетхон муҳим масалани ҳал қилиш таклифини ўртага ташлаяпти. Бош корхонадан бир неча минг чақирим узоқликда жойлашган Боку заводининг махсус ательеси иши шу кун талаблари даражасида эмас. Ишончли ремонт базаси йўқлиги, эҳтиёт қисмларнинг йўқлиги, шунингдек, мутахассисларнинг етишмаслиги тошкентликларнинг ошиб бораётган эҳтиёжини қондирмаяпти. «Техсложбитприб о р» ишлаб чиқариш бирлашмаси ана шу вазифани ҳал қилиш уддасидан чиқармикан? Бу саволга биз «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмаси директори А. Д. Азимовдан жавоб беришни илтимос қилдик. У бизга шундай деди:

— Маълумки, бизнинг корхонамиз ички тузилиши маиший кондиционерларга ўхшаш холодильник ремонти билан шуғулланади. Бинобарин, мутахассислар бизда бор. Яқин муддатда Тошкентда мураккаб маиший техника ремонти бўйича йирик корхона ишга туширилади. Бу корхона кондиционерларни сифатли қилиб тузатишга мўлжалланган энг замонавий жиҳозлар билан таъминланади.

Ўйлаймизки, мазкур масала Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги раҳбарларининг диққатини жалб этади. Республика пойтахтида кондиционерлар ремонти бўйича ишончли корхона вужудга келтирилади. Ҳолбуки, бундай корхонага бўлган эҳтиёж йилдан-йилга ўсиб бормоқда.

Ҳар ўғил-қизга керакдир
руҳий афзо тарбият,
Гарчи нодон бўлса, айлар
яхши доно тарбият.
Барча мақсадга етишмоқ
тарбият бирла бўлур,
Ҳар умидни, шубҳасиз,
айлар муҳайё тарбият.

Саид Аҳмад ВАСЛИЙ.

Одоб-ахлоқ ҳақида оқшом суҳбатлари

№ 49

Оила даврасида

БОЛА БОШИДАН...

Илк ёшдаги бола ҳаётдаги кўп воқеа-ҳодисаларга қизиқиш, чанқоқлик билан қарайди. Бола бир ярим ёшга кирганда юра олади. Гўдак ҳали катталарнинг ёрдамисиз бирор иш қила олмаса ҳам, чақалоқ болага нисбатан мустақилроқ бўлади, унинг гапи катталарга жуда тушунарли бўлмаса-да, ўз истакларини сўзларда ифодалай олади.

Гўдакда теварак-атрофдагиларнинг нутқини тушунишни, уларнинг сўзларини тўғри, аниқ қайта тиклаб айта олиш малакасини ўстириш ота-оналар олдида турган муҳим вазифалардандир. Гўдак билан гаплашганингизда, аввало уни теварак-атроф д а г и нарсаларнинг номини тўғри айтишга ўргатинг (асосан булар уй-рўзғор нарсалари: кийимлар, мебель, идиш-товоқ ва ўйинчоқлардир), унча мураккаб бўлмаган топшириқларни тушуниш ва бажаришга («менга китобни олиб келиб бергин», «ердаги қошиқни олиб қўйгин» ва ҳоказо), унча мураккаб бўлмаган жумлалар тузишга ўргатинг.

Кичкинтой билан бирга ўйнаётган пайтингизда унга бир қанча ўйинчоқлари ичидан биттасини танлашни тавсия қилинг. Унинг олдига пирамида, қўғирчоқ ва шиқилдоқ каби ўйинчоқларни тизиб қўйинг ва улар ичидан, масалан, пирамидани топишни, ўйинчоқ ёки бирор нарсани бир жойдан бошқа ерга олиб қўйишни тавсия қилинг. Бунақа топшириқларни аста-секин мураккаблаштира бориш мумкин.

Бола ҳаётининг иккинчи йили охирларига келганда, унга энди фақат шу онда кўриб турган нарсалари ҳақидагина гапириб қолмай, у ҳозир кўрмай турган, аммо энди яхши биладиган нарсалари ҳақида ҳам гапириш мумкин. Бу унинг нутқини ҳам, хотирасини ҳам машқ қилдиради. Бунда болага нутқни кўргазмали тарзда кўрсатилмаса-да, у нутқни эшитишга ва тушунишга ўрганади. Масалан, болага: «Бугун ҳовлида Бароқ кучугинг нима қилганини дадангларга гапириб бергин», деб айтишингиз мумкин.

Кичкинтойлар рангли суратларни томоша қилишни яхши кўришади. Унинг бу қизиқишидан ҳам нутқини ўстириш мақсадида фойдаланинг. Бола билган суратларни томоша қилаётиб, унга қандайдир бирор нарсани кўрсатиш, номини айтишни, қуёнча ёки тулкивой нима қилаётганини айтиб беришни топширинг. Унча катта бўлмаган ҳикояларни, маталлар ва шеърларни ўқиб бериш ҳам бола нутқининг ўсишига имкон беради.

Бола бир ярим-икки ёшга кирганида ўзи овқатини мустақил ея олади. Лекин у ҳали унчалик чаққон, пухта овқатлана олмайди, албатта. У овқатланаётиб ниманидир тушуриб юбориши, ниманидир тўкиб юбориши мумкин. Аслида мана ўта қизиқиш бахш этади. Аммо кейинчалик бола ўйинчоқлар билан бажариладиган турли-туман машғулотларни ўзлаштириб олганидан кейин, бу қизиқиш йўқолади. Бунда болани мустақил овқат ейишга ўргатиш бир оз қийинлашади. Озгина хатоликка йўл қўйилса, бола катталарнинг доимо овқатлантириб қўйишларига ўрганиб қолиши мумкин.

Бола бир ярим ёшга кирганида ўзи қисман кийина ва ечина олади: катталар ипини ечиб қўйган оёқ кийимини (ботинкасини), носкисн ва қалпоғини еча олади, трусигини ва колготкасини кийишга ўрганади. Бундай муҳим малакаларни эгаллаб олиш боланинг фақатгина турмуш тажрибаси учунгина муҳим аҳамиятга эга бўлиб қолмай, балки унинг бутун психологиясида кескин ўзгаришлар келтириб чиқаради: у ўз имкониятларини англайди, ўз-ўзига хизмат қилишда лозим бўладиган малакаларини кўпайтиришга ҳаракат қилади. Шундай боладан «Мен ўзим» деган иборани кўп эшитамиз. Баъзи вақтларда боланинг нўноқ хатти-ҳаракатларини кузатиб тургандан кўра, уни ўзимиз кийинтириб қўйганимиз осонроқ туюлади, албатта. Аммо бу ерда ҳам сабр-тоқат қилиш зарур. Бўлмаса бола катталарнинг ёрдамини кутиб туришга одатланиб қолади.

Болаларни унча мураккаб бўлмаган предметлар ёки қуроллардан фойдалана билишга ўргатиш жуда фойдали: қўл билан ололмайдиган узоқликда турган ўйинчоқни таёқча билан олдига суриш, тоғорадаги сув юзида қалқиб юрган ўйинчоқларни сачок (узун таёқ учидаги чамбаракка ўрнатилган дока ёки тўр халта) билан тутиш, қум ўйнаётганида куракча, челакча ва белкуракча билан тўғри иш-ҳаракат бажариш ва ҳоказолар бола фойдалана билиши лозим бўлган қуроллардир. Турли-туман геометрик шакллар (кубик, призма, ғишт ва бошқалар), ҳар хил рангли қурилиш материаллари билан ўйналадиган ўйинларни болалар жуда ёқтиришади.

шу давр болани пухта, тўғри ва чиройли овқат ейишга ўргатиш учун жуда қулайдир. Шундай бўлса-да, қошиқ, тарелка ва пиёла билан манипуляция қилиш бу ёшдаги бола учун ҳали ҳам

Бола бир ярим ёшга киргач, катталар уни мустақил ўйнашга ўргатишлари лозим. Дастлаб бола ўйинида ҳар куни ҳаётда кўрадиган нарсасини акс эттириши мумкин. Бу ёшдаги бола қўғирчоғини овқатлантиради ва ухлашга ётқизади, айиқчасини аравачага солиб тортиб юради ва ҳоказо. Сиз болани ўйинга ўргатаётган пайтингизда ўйинчоқни қандай ўйнаш кераклигини тушунтириб ва кўрсатиб беришингизга тўғри келади. Бунда ўйинга катталар аралашмаслиги керак.

Хулоса қилиб айтганда, катталар ўйинни ташкил этган ҳолда, боланинг хатти-ҳаракатларини йўналтириб, ташаббусини рағбатлантирсалар, ўйин қизиқарли бўлиши, болани узоқ вақт банд этиши мумкин. Мана шундай уюштирилган ўйинларда бола гапиришга ҳам, ҳаракат қилишга ҳам, кузатиш ва таъсир этишга ҳам осонроқ ўрганиши мумкин, албатта.

Р. ТЎРАХОНОВА,
К. Д. Ушинский номли ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Марказий институти психология кафедрасининг доценти, психология фанлари кандидати.

«Отахонлар гурунги». Х. Шодиев фотоэтюди.

Ишхона — иккинчи уйимиз

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН

Ҳар касбнинг ўз хислати бор. Кимки бирор касбга меҳр қўйиб, ихлос билан ишга киришар экан, шу касбни шарафлайди, ундан ўзига бахт топади, бу бахтни одамларга ҳам улашади.

Нонвойлик касбини кўз ўнгингизга бир келтиринг. Лоладек қизариб пишган, ажиб таъми, хушбўй иси келиб турган иссиқ нонни ҳаммамиз эъзозлаб, кўзга суртамиз, у билан дастурхонимизни безаймиз. Бир нонвойхонада уч овсин бирга ишлаб, эл дастурхонига сархил нонлар ёпишади, мен уларга ҳавас қиламан. Улардан бири — Раҳимахон опа Асилхўжаева меҳнатда ўзини кўрсатган, касбини улуғлаган аёллардан.

— Опажон, нонвойлик касбини қандай яхши кўриб қолгансиз? — деб сўрайман.

Раҳимахон опа жилмайиб жавоб беради:

— Нон — бу, имон дегани. Уни эъзозлаш, сифатли тайёрлаш, табаррук деб билиш керак. Ахир нон ҳар бир хонадоннинг ризқ-рўзи, насибаси, ҳаёти демакдир. Шундай табаррук ва покиза касбни севмай бўладими?..

Чиндан ҳам, фалончи нонвой дейилса ҳамма ўша одамга чуқур ҳурмат билан, покиза ният билан назар ташлайди.

Раҳима опанинг икки овсини — Матлубахон ва Мафтуҳахон Асилхўжаевалар ҳам 3-нон заводининг Акмал Икромов районидаги 8-цехида ишлашади. Улар ҳар хил сменада кунни тунга, тунни тонгга улаб меҳнат қилишади.

Уч овсиннинг қўли гул нонвойлигига аҳил коллективимиз доим таҳсин ўқийди:

— Овсинлар ёпган нонлар олтин ёмбига ўхшайди, — дейишади ҳамкасблар. — Улар тайёрлаган нонларни кўрганда кўзлар қувонади, иштаҳа очилади, диллар яйрайди. Шундай чиройли ва мазали нонларни ёпган қўлларингиз ҳеч дард кўрмасин.

Бу гаплар улар шаънига бежиз айтилмайди. Нонвойлик касбини севган Раҳимахон, Матлубахон ва Мафтуҳахон Асилхўжаеваларнинг сидқидил меҳнатидан коллектив ҳам, харидорлар ҳам мамнун. Улар ишда илғор, коллективда ёш-ялангларнинг маслаҳатдоши, оилада эса ўғил-қизларнинг, невараларининг онахонлари ҳамдир. Меҳр-муҳаббатли, одамларга ғамхўр бу кишиларни ҳамма эъзозлайди.

Нонвойхона цехимизда эллик беш ишчи ҳамшаҳарларимиз дастурхонига сифатли, мазали, иссиқ ва бўрсилдоқ нонлар етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилишяпти. Бу ерда ҳамма нонвойларнинг қўли гул. Нонвойхонани — пирхона деб билишади. Уч овсин нонвойлар билан бирга хизмат қилаётган ишчилар орасида моҳир усталар бор. Шулардан бири Нафиса опа Тўйчиевадир. Бу тажрибали нонвой шундай дейди:

— Ундан хамир қориб, оловга қўйган билан нон пишиб чиқавермайди, хамир қориш, унга ишлов бериш, туз-намагини ростлаш, ёғ суртиш, нон ясашнинг ўзига хос сир-асрорлари бор. Буни ҳар бир нонвой яхши билиб олиши керак.

Нафиса опа бу ерда кўп йиллардан бери ишлаб, жуда яхши тажриба орттирган. У кўплаб шогирдларига хамир тайёрлаш, нон ясаш, зуваладарни териш ва пишириш сирларини чин ихлос билан ўргатиб келяпти.

Нон цехимизнинг уюшган, аҳил, меҳнатсевар коллективи гўзал Тошкентимизнинг икки минг йиллик тўйини муносиб меҳнат совғаси билан кутиб слиш учун социалистик мусобақани қизитиб юборган. Табаррук касб эгалари — нонвойлар азиз халқимизга ширин, мазали, сифатли ризқи-рўз етказиб бериш учун фидокорлик кўрсатишмоқда.

О. МИРЗАРАҲМАТОВА,
3-нон заводининг 8-цех ишчиси, Тошкент шаҳар Советининг депутати.

«ИНСОН — ҲАЁТ ГУЛТОЖИ» АНКЕТАСИ

саволларига Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил ЯШИН жавоб беради:

1. Инсонийлик деганда қайси фазилатларни тушунасиз?

2. Қандай одамни ёмон кўрасиз ва нима учун?

3. Умрингиздаги энг бахтиёр дамларни айтсангиз.

4. Эътиқод масаласига қандай қарайсиз?

5. Оилада, фарзандларга муносабатда энг муҳим нарса нима деб ҳисоблайсиз?

6. Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

1. Инсон — яратувчи бунёдкор. У барча ҳилқат ичида энг юксаги, энг қудратлисидир. Инсонни қадимги табаррук китобларда «Шарифул Кавнайн» деб аташган. Шу боисдан инсонни баъзан улкан дарахтга ўхшатадилар. Гўё япроғи — ахлоқ, илдизи ички дунё, меваси — ибратли фазилат. Хулоса қилиб айтганда, ана шу фазилатларни ўзида мужассамлантирган киши ҳақиқий одам, чин инсон. Инсонийлик ана шу заминга хосдир.

Инсон ташқи томондан гўзал, лекин ботиний — ички қиёфаси мараз бўлиши мумкин. Аксинча, ташқи кўринишидан хунук бўлиши мумкину, ички дунёси бир олам маъно, бой фазилатлар соҳиби ҳам бўлади. Кўрдингизми, инсонга фақат ташқи жиҳатини кўриб тўлиқ баҳо бериб бўлмайди. Инсонийлиги унинг бажараётган ишида, Ватанига бўлган муҳаббатида, коллективини, оиласини, ота-онасини қадрлай билишида намоён бўлади. Инсоний фазилатлар жуда ҳам кўп. Одам иши одам билан битади, деган сўз бежиз айтилмаган.

Шоир бундай дейди:

Кимдаки бўлмаса
замона ғами,
Ё оламдан эмас, ё
эмас одам.

Инсонни инсон қиладиган нарса унинг яхши фазилатлари бўлса, хушфеъллиги шу фазилатининг энг гултожиси дейиш керак.

Мен ҳалол, пок, софдил, мақсад сари интилувчи, меҳнаткаш, виждонли, бурч ҳиссини тушунганларни одамий одам деб биламан.

2. Ваъдабоз мақтанчоқларни, ўз ишонч-имони позициясида мустаҳкам тура олмайдиган мунофиқларни ёмон кўраман. Булар ҳақида алломалар мана бундай деганлар:

Ёмон билан яхши
орасида фарқдур,
Икки кеманинг
учин тутган ғарқдур.

3. Ҳар бир даврнинг ўз эътиқоди бўлган, албатта. Бизнинг эътиқодимиз эса ўз-ўзидан аёнки, бу — коммунистик эътиқоддир. Бу демак, ўз халқига, унинг мақсади-йўлига, ғоясига бўлган эътиқоддир. Халқ манфаати йўлидаги эътиқод — ҳақиқий эътиқоддир. Бундайлар асл коммунистлар, мард, изчил, доно кишиларимиз. Фахр билан айтаманки, бизнинг эътиқод — пўлатдан мустаҳкам. Бундай эътиқодлилар халқ ва партия учун жонини ҳам аямайди. Ҳамма нарсадан партияни, халқни устун қўяди.

Адабиётимизда Ленин ва Шарқ мавзуи очилмаган қўриқдир. Бу борада ёзувчиларимиз амалга оширган ишлар дарёдан бир томчи. Ўзбек совет адабиётида Ленин образини яратиш жуда буюк мақсад. Бу борада ёш ёзувчиларимиз кекса авлод традицияларини давом эттира бориб, ўзбек адабиётида янги «Ленинномa» вужудга келтиришларини истардим. Мен шу кеча-кундузда ҳам доҳиймиз Ленин ҳаётига оид материалларни ўрганиш билан бандман. Шарқ халқларининг бугунги фаровон турмуши, гўзал ҳаёти Ленин билан чамбарчас боғлиқдир. У бизни олий ва эзгу мақсадларга илҳомлантиради.

4. Бахт. Бу, совет кишисига хос энг ажойиб тушунча. Ҳаётимда бахтли дамлар жуда кўп бўлган. Табиат менга қаламкашлик толеини берганидан чексиз бахтиёрман.. Бобокалонимиз Алишер Навоий адабий меросидан доим илҳом оламан.

1909 йили Андижон шаҳрида туғилганман. Ўн тўрт ёшимда комсомол сафига кирдим. 1925—1928 йиллари Ленинград шаҳрида ўқиб қайтдим. Она шаҳрим Андижонда ўқитувчилик қилдим. Санъатга қизиққанимданми, бир вақтнинг ўзида театрда адабий эмакдошлик қилдим. 1925 йилдан бошлаб шеърлар машқ қилдим. Ёзган шеърларимни Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга юбориб кўп маслаҳатларидан баҳраманд бўлганман.

Ҳали-ҳали эсимда, биринчи шеърий тўпламим — «Қуёш» 1937 йилда чоп этилганида ўзимни энг бахтли сезганман. Ҳамза Ҳакимзода, Садриддин Айний, Абдулла Қодирий каби улкан адиблар мен учун катта ижодий мактаб бўлди. Менинг бахтим шундаки, Ҳамзани кўрдим. Ундан кўплаб маслаҳатлар олдим. Мен Ҳамза бошлаган йўлни давом эттиришга киришдим. Шу боисдан ҳам драматургияга дадил кириб боришга ҳаракат қилдим. Шундай қилиб, «Тенг-тенги билан», «Лолахон», «Икки коммунист», «Тормор» каби драматик асарларим дунёга келди. Менинг ижодимга рус совет драматургларидан В. Биль-Белоцер к о в с к и й, К. Тренев, Б. Лавренев ва Н. Погодинларнинг таъсири катта бўлди. Устозларимдан кўмак ва илҳом олиб ўнлаб драмалар яратдим. Дастлаб 1939 йилда «Бўрон» операси учун Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби унвонига, «Гулсара» драмаси учун 1950 йилда СССР Давлат мукофоти лауреатига, сўнгра 1968 йилда «Нурхон» ва «Йўлчи юлдуз» драмалари учун Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига, 1972 йили Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси деган фахрий ва шарафли унвонга муяссар бўлдим.

1968 йилдан буён Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзосиман. Жонажон Коммунистик партиямиз 1974 йилда совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматларимни ва ижтимоий фаолиятимни тақдирлаб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонини берди. Мендек оддий ўзбек фарзандига берилган бу юксак баҳолардан чексиз бахтиёр бўлдим.

Ижодда ҳамкорлик яхши самаралар беради. Бу борада Амин Умарий билан биргаликда «Ҳамза» пьесасини яратдик. Сўнгра 1981—1982 йилларда «Ҳамза» романини ёздим. Ҳамза ижодига бўлган қизиқишим туфайли кўп серияли «Оловли йўллар» киноэпопеясини яратишда қатнашдим. Бу кўп серияли бадиий фильм марказий ва республика телевидениеси орқали намойиш этилди.

Мен бахтлиман! Буни бор овоз билан баралла айтаман. Чунки ҳаётимда ўз тенгимни — умр йўлдошимни топдим. У доим мен билан ҳамфикр, ҳамдард бўлди, мени янги-янги ижодий илҳомларга чорлади. Бу — Ҳалимахоним. У билан бир умрга бахтлиман. Чунки мени парваришлаш, болаларимга меҳр бағишлашдан ташқари халқимнинг хушовоз хонандаси — санъаткори. Уни ўзбек халқи жон-дилидан тинглайди. Унинг майин ва ёқимли, ширин овозини эшитганимда илҳомим тошади.

5. Оилада фарзанд тарбияси энг муҳим масалалардан бўлмоғи керак. Болани ёш, экилган ниҳолга ўхшатаман. Мурғак ниҳолга қандай парвариш талаб бўлса, оилада болага ҳам худди шундай тарбия зарур. Уни қай томонга эгсанг, шундай ўсиб кетади. Демак яхши тарбия болаларни онгли, ижодий, одамохун қилиши мумкин. Бунинг учун оилада соф, беғубор муҳит бўлмоғи керак. Фарзандларни шундай тарбия қилингки, ундан халқ, Ватан манфаатдор бўлсин. Кўрган одам «Отангга раҳмат!» десин, у отага иснод келтирмасин, яхши инсон бўлсин.

Мавлоно Алишер Навоий айтади:

Бу гулшан ичра
йўқдир бақо гулига
сабот,
Ажаб саодат эрур
қолса яхшилик
била от.

6. Ҳаёт жуда қизиқ. Бўш вақт деган сўзни хаёлимга ҳам келтира олмайман. Балки ёшлик пайтларимда бўш вақтим бўлгандир. Бироқ шеъриятга, яъни ёзувчиликка кириб келишим билан бўш вақтни унутиб юборганман. Доим изланишдаман. Ёшликда ўқиб, ёзган асарларинг ёшлик меҳнатинг бўлар экан. Ёшликда ўқиган ва эшитган нарсанг тошга битилгандай қолади, дейишгани тўғри. Кексайганингда эса бу — худди музга битилгандай экан. Шу боисдан бўлса керак, дўстларимнинг ва ёшлар асарларини севиб ўқийман.

Яқинда ҳурматли академигимиз Воҳид Зоҳидовнинг танланган асарларини кўриб чиқиб, ғоят миннатдор бўлдим.

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида ўртоқ Ю. В. Андропов ғоявий-тарбиявий ишда адабиётнинг муҳим ролини алоҳида кўрсатиб ўтди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республикамизда адабиёт ва санъатни ривожлантиришга доимий ғамхўрлик қилиб келмоқда. Шуниси айниқса қувончлики, кейинги пайтда адабиётимизга кўплаб талантли ёшлар кириб келди. Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Барот Бойқобилов, Ўлмас Умарбеков, Учқун Назаров, Ўткир Ҳошимов, Омон Матжон, Муҳаммад Али, Ҳалима Худойбердиева, Ойдин Хожиева, Гулчеҳра Нуруллаева, Гулчеҳра Жўраева, Эътибор Охунова, Рауф Парфи, Эркин Аъзамов ва бошқа адиб-шоирларнинг асарларини марoқ билан ўқиймиз. Бу ёшлар биз кекса авлоднинг муқаддас ишларини давом эттирувчи забардаст қаламкаш бўладилар. Шоира қизларимизнинг асарларини рус китобхонларига етказишда шоира ва таржимон Римма Казаковanинг эзгу меҳнатларидан беҳад хурсандман.

Мен яқинда Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Сарвар Азимов билан Олмаота шаҳрида бир неча кун бўлиб қайтдим. Биз Олмаота шаҳрида бўлганимизда муҳим бир йиғилишда иштирок этдик. Бу ҳам бўлса, Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқалар Совет комитети томонидан ташкил этилган анжуманнинг фаолиятида муҳим масалаларни тинглаб, кўриб чиқдик. Ўз-ўзидан маълумки, бу икки қитъа ёзувчиларининг биринчи конференцияси ўтказилганига 25 йил тўлади. Ана шу юбилей санани қандай ўтказиш юзасидан бир талай тадбирий масалалар кўриб чиқилди. Бундан ташқари, қозоқ дўстларимиз билан учрашдик. Бу икки халқ қадим-қадимдан бир-бири билан қондош ва жондош, дўст халқлардир. Қозоқ дўстларимдан бири, бу буюк икки халқнинг дўстлиги қачондан бошланганини сўради. Мен эсам, бу — узоқ тарих, дедим. Улар эса бу тарихни биладиган борми деб сўрашди. Мен эса, ҳа, бор. Уни фақат икки оқсоқол билади, дедим.

— Ким? — деб сўрашди.

— Аму билан Сирдарё деб жавоб бердим.

Улар тўғри деб тан беришди.

Ҳа, совет оиласи, бу — интернационал оила. Унинг халқи бир-бири билан оға-ини ва аҳилдир. Улар доҳийларимиз даҳосидан баҳраманд бўлиб, коммунизм қурадилар. Мен эса эл-юрт омон бўлсин, тинчлик барқарор бўлсин, деб ният қиламан.

Анкета саволларига жавобларни Ҳамид ҲАБИБУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Одамлар орасида

ЯХШИЛИК — СУБҲИДАМ ГУЛИ

Инсоний меҳр-муҳаббат субҳидамда очилган гулга ўхшайди: покиза, ёқимли, дилга ором беради. Бу меҳр-муҳаббат заминида одамийлик, самимийлик, вафо-садоқат, яхши оқибат деган фазилатлар бор.

Қалби теран, кўнгли оқ, нияти пок одам дўст-биродарлар и г а, яқин-йироқдаги одамларга, қариндош-уруғларга, умуман, софдил кишиларга меҳр-оқибатли, ғамхўр, меҳрибон, дардкаш-дилкаш бўлишини ҳаммамиз биламиз. Одамлар борки, одамлар деб яшайди. Бу ният уларнинг қалбида қўшиқ каби беғубор янграб туради.

Мана бир воқеа. Шаҳримизнинг Фрунзе районидаги Раскова кўча 19-уйда истиқомат қилувчи Абдужалил Абдуганиев хонадонида бир кўнгилсиз ҳол юз беришига оз қолди. Бу ҳақда Абдужалил аканинг ўзи шундай деб ҳикоя қилади:

«Ҳаёт одамлар билан гўзал экан. Айниқса, доно халқимиз айтган «Ён қўшнинг — жон қўшнинг» дегани ҳақ гап экан. Чиндан ҳам ҳаёт қариндош-уруғ, дўст-биродарлар, қўни-қўшнилар билан ширин ва чиройли кечади. Тўйда, бирор маросим-маъракада қўшнининг қадри жуда ҳам билинади. Бундай пайтда, очиқ гап узоқдаги қариндошдан ҳам яқинингдаги қўшни жуда ҳам асқотади.

«Мен ён қўшним — Мирвосит Мирафзаловни чинакамига жон қўшним деб фахрланаман. Бу киши бутун маҳаллада обрў-эътибор топган, ҳурмат қозонган. Бир куни мен ишга кетганимда саккиз яшар набирам Бахтиёр соат бешларда мактабдан келади. Уйда ҳеч ким бўлмайди. У тахтадан қурилган равот-айвонда ўтириб (болалар ўйинқароқ бўлишади-да), гугурт ёқиб ўйнайди. Шу пайт бир четда тўпланиб турган қоғозга олов тегади. Қоғоз гуп этиб ёнади-ю, қозиқда иликлик турган кийим ёна бошлайди. Ўт балосидан асра деганларидек, олов айвон тахтасига тегиб, бир зумда алангa кўтарилади. Алангa тутунини сезган қўшним Мирвосит ўз ўғли Миразимжон билан тезда ёрдам бергани уйимизга югуриб чиқишади. Челаклаб сув сепиб, машаққат билан оловни ўчиришади.

Мен ишдан келиб ҳамма воқеадан воқиф бўлдим. Агар азиз қўшним ёрдам бермаганда тахта айвон ёниб, бутун уйим куйиб кул бўларди, менинг бошимга оғир кулфат тушарди. Айниқса, дилбандим, набирам Бахтиёр омонлигидан бошим кўкка етди. Қўшним Мирвосит менинг кўксимни тоғдек кўтарди. Мен бу олижаноб, меҳрибон, жонкаш-жафокаш инсонга абадий тасанно айтаман. Шундай ажойиб инсон билан девор-дармиён қўшни бўлиб яшаётганимдан фахрланиб юраман».

Қалбида ўти бор, меҳр-муҳаббати жўшқин одам ана шундай бўлади. Мирвосит Мирафзалов қўшнисининг уйидаги фалокат алангасини сезиб, ўғли Миразимжон билан унинг олдини олган экан, бу юксак инсоний бурчни адо этишдир. Ана шу инсоний бурч қанча кишиларнинг ҳаётини, меҳнат тери билан топилган буюмларни сақлаб қолди ва айни пайтда одамлар қалбида ҳеч сўлмас яхшилик гулини очилтирди.

Яна бир воқеа билан танишинг. Лойиҳа институтининг бўлим ходими ишга кечикиб, хомуш тортиб кириб келди:

— Ҳа, Дўстмуроджон нима бўлди, жуда хафа кўринасиз? — сўради ҳамкасбларидан бири.

Дўстмуроджон йиғламоқдан бери бўлиб, зўрға жавоб қилди:

— Ёнимдаги ҳамма ҳужжатларимни тушириб қўйибман...

— Қачон, қаерда?

— Бугун, ишга кела туриб... Юрган йўлларимни роса икки соат қидирдим.

Шу пайт дераза олдидаги столда ўтирган ёшгина қизча ҳайрат билан ўрнидан турди:

— Вой, Дўстмурод ака, боя сизни бир ёш йигит сўраб келди, йўқлар дегандим, «Мана бу ҳужжатларни бериб қўйинг», деб қоғозга ўроғлиқ нарсани ташлаб кетди. Мана у. — ёш ходим столи тортмасидан оқ қоғозга ўроғлиқ нарсани олиб берди. Дўстмуроджон ўроғлиқ қоғозни очди-ю, паспорти, ҳарбий билети, ишхонасининг гувоҳномасини кўриб, қувончдан қичқириб юборди:

— Яшасин!... Топилди!..

Дўстмуроджон ҳаяжонини босиб олиб, ёш ходимдан сўради:

— Буни ким ташлаб кетди, Дилбархон, ким?

— Сўрамадим-а, — деди ҳижолат бўлиб, — у йигитча ҳам шошиб турган экан, буни қўлимга берди-ю, «Хайр» деб жўнаб қолди.

Дўстмуроджон ўйлаб қолди: «Одамлар нақадар яхши-а?! Ўша ёш йигитча эҳтимол студентдир, эҳтимол ишчидир. Бу ҳужжатларни топиб олиб, сўраб-сўроқлаб бу ерга олиб келганини қаранг. Яна камтарлик қилиб исм-шарифини ҳам айтмай кетганини қаранг!» Дўстмуроднинг хаёлидан шу фикрлар ўтаркан, ўша номаълум ёш йигитчанинг олижаноблигига таҳсинлар айтди.

Мен ана шу воқеаларни қалбан таҳлил қилиб: «Яхшилик — субҳидам гули, у ҳам покиза, ҳам чиройли, ҳам дилларга ором беради, — дедим ўзимча, — яхшилик қанот ёзган жойда доим мусаффо ҳаво бўлади».

Т. РАСУЛЕВ.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

М. Қорнёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ МАДАНИЯТ САРОЙИДА

7 АВГУСТ соат 19.30 да

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги—конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғуломжон ЁҚУБОВ, VI-жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ.

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Моҳичеҳра ИСЛОМОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълим давлат комитети

139-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983 — 84 ўқув йили учун

8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЁШЛАРНИ ЎЗБЕК ВА РУС ГРУППАЛАРИГА

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЗАРГАРЛИК—1,5—3 йил, ЧИННИГА ГУЛ СОЛИШ—3 йил, ЧИННИНИНГ ШАКЛИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ — 1 — 3 йил, ЧИННИНИ САРАЛОВЧИ — 1 — 3 йил. СЛЕСАРЬ-МЕХАНИКЛАР, ЭЛЕКТРОМОНТЕРЛАР — 1— 3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА БЎЛГАН 8 — 10 СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати 8 синф маълумотига эга бўлган ёшлар учун 3 йил.

Ўқишга қабул қилинганлар бош-оёқ кийим ва уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар. 10-синфни тамомлаган ёшлар учун ўқиш муддати 1 — 1,5 йил бўлиб стипендия берилади, ишлаб чиқариш практикаси вақтидаги иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Билим юртини битирганларга ўрта маълумот ҳақида ҳамда танланган мутахассислиги бўйича диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртига имтиёзли қабул қилинади.

Билим юртида ўқиган муддати узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртида заргарлик ҳунарини ўрганган ўқувчилар Тошкент заргарлик заводига, чинникорлик ҳунарини ўрганган ўқувчилар Тошкент чинни заводига ишга жойлаштирилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ариза, туғилганлик ҳақида гувоҳнома, маълумоти ҳақида гувоҳнома, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), расм 3х4 см. (6 дона), таржимаи ҳоли, мактабдан характеристика, ота-онасининг иш жойидан справка.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, Сағбон кўчаси, 17-тупик, 4-уй. Телефон: 44-30-07, (38, 59, 76, 116-автобусларнинг «Қўштут» бекати/.

«УЗБЕКГИДРОЭНЕРГИЯГОСТРОЙ» трестининг

ЎҚУВ КОМБИНАТИ

янги Ангрен ГРЭСи қурилишида ишлаш учун

МЕХАНИЗАТОРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИГАН КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

гусеницали ва пневмоғилдиракли кран машинисти, автокран машинисти (ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлган автомобиль ҳайдовчиларидан), **экскаватор машинисти.**

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3—4 ОЙ.

Ойига 75 сўм стипендия тўланади.

Ётоқхонадан жой берилади.

Машғулотлар группаларнинг комплектланишига кўра бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 39«А» уй, телефон 66-09-02; Оҳангарон райони, Нуробод посёлкаси. Янги Ангрен ГРЭСининг ўқув пункти.

САЛҚИН ҲАВО—ЖОННИНГ РОҲАТИ

Квартирада ёки хизмат хонасида «буюртмага биноан» салқин ва ёқимли ҳавони муҳайё этиш мумкин. Бу ишда кондиционер жуда ҳам бебаҳо ёрдам беради.

МАИШИЙ КОНДИЦИОНЕР — БУ ҚУДРАТЛИ ВЕНТИЛЯЦИОН ВА ФИЛЬТРЛОВЧИ СИСТЕМАДИР.

Кондиционер хонада доимо микроиқлимни яратиб туради, ҳавони чангдан тозалайди, ҳавони юмшоқ ёки қуруқ қилади, совутади ва шабадалатади.

Кондиционер ҳавони тамаки тутунидан, ҳар хил ёпишқоқ қурумдан яхши тозалаб, хонанинг ҳавоси ҳамиша мусаффо бўлишига ёрдам беради, гиламлар, дарпардалар, кийим-кечакларнинг умрини узайтиради.

Бокудаги маиший кондиционерлар заводи турли моделдаги — «БК—1500», «БК—2000», «БК—2500» аппаратларини ишлаб чиқармоқда.

Кондиционерлар ротацион типдаги компрессорлар билан жиҳозланган бўлиб, улар деярли шовқинсиз ишлаш имконини беради.

Кондиционерлар хонада жуда ҳам озгина жойни эгаллайди, улар одатда дераза дарчаларига ўрнатилади, квартиранинг барча жиҳозлари билан ҳамоҳанг бўлиб кетади.

«БК—1500» ва «БК—2000» кондиционерлари ҳажми 25 квадрат метргача бўлган хоналарда, «БК—2500» эса ҳажми 30 квадрат метргача бўлган хоналарда микроиқлимни муҳайё қилади.

Кондиционер — бардамлик, яхши кайфият, юқори даражада ғайратли ишлаш қобилиятини бахш этади.

«ЧИЛОНЗОР» МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ

ГРАЖДАНЛАРГА НАҚД ПУЛГА ВА КРЕДИТГА, ТАШКИЛОТЛАР, МУАССАСАЛАР, КОРХОНАЛАР, МАКТАБЛАРГА ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН МАИШИЙ КОНДИЦИОНЕРЛАРНИ СОТАДИ

«ЧИЛОНЗОР» марказий универсал магазини.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги. (Телефон 42-98-52).

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—1984 ўқув йилига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи ва сотувчи контролёр-кассирларни икки йўналишда тайёрлайди;

боққоллик, кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича;

газлама, тикув буюмлари, пойафзал, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик моллари бўйича.

Ўқиш муддати—1 йил.

УҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

БИЛИМ ЮРТИГА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар — 25 ёшгача) 8, 9, 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАНЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини тугатганларга «Кичик сотувчи», «Сотувчи», «Сотувчи-контролёр-кассир» деган малака берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Уқувчиларга 32 сўм ва 41 сўмдан стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: БОШ УНИВЕРМАГ — ГУМ, МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГ— ЦУМ, «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинлар ва «УНИВЕРСАМ»ларда ўтказилади.

Назарий машғулотлар билан ишлаб чиқариш практикаси ҳар 3 кунда алмашади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларни муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар педагогика советининг қарорига мувофиқ билим юртини битириб, бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эга бўладилар (битирувчилардан 10 проценти). Билим юрти қошида кечки ўрта мактабнинг 9, 10 ва 11 синфлари ишлайди. Бу синфларда ўқиш кундузги соатларда ўтказилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, халқ депутатлари область Совети ижроия комитети савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон ота» бекати, 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиник касалхонаси» бекати). Телефон 78-44-30.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг

«УЗСТАЛЬКОНСТРУКЦИЯ» ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ

ЎҚУВ КОМБИНАТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун

3 ВА 6 ОЙЛИК ҚУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

электр пайвандчи, пўлат ва темир-бетон конструкцияларини монтаж қилувчи монтажчилар, гусеницали ва пневмоғилдиракли кранларнинг кранчилари, автомобилга ўрнатилган кран бошқарувчиси, қурилиш машиналарининг ремонти бўйича слесарь, қурилиш машиналарининг ремонти бўйича электрик.

Ёши 17 дан катта бўлган ўсмирлар ва Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган, 8—10-синф маълумоти бўлган ҳарбийлар қабул қилинади.

Машғулотлар — группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Ўқишга қабул қилинганларга 76 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Фрунзе райони, Ш. Руставели кўчаси, 91-уй, 3-қават, телефонлар: 53-51-80, 53-52-72.

«СМЕНА—СИМВОЛ»

СИЗНИ СУРАТГА ОЛИШГА ЎРГАТАДИ

АНА ШУ ФОТОКАМЕРА БИЛАН СУРАТГА ОЛИШ ТЕХНИКАСИНИ БИЛМАЙ ТУРИБ ҲАМ ЯХШИ СИФАТЛИ СУРАТ ОЛИШ МУМКИН.

«СМЕНА-СИМВОЛ» 35 мм. фотоплёнка учун кичик форматли шкалали фотокамерадир, кадр размери — 24 х 36 мм. «ТРИПЛЕТ» типидаги объективининг юқори қулай имконияти ва ўткир тиниқлиги бор. Объектив фокусировкаси масофа шкаласи ва тасвир масштабининг символи бўйича созланади.

Экспозицион параметрлари об-ҳаво кўринишига қараб қўлда созланади.

ТЕХНИК ХАРАКТЕРИСТИКАСИ:

объектив — «Триплет — 43».
фокус масофаси — 40 мм.
қиёсий ёруғлиги—1:4.
диафрагмалаш чегараси — 1:16 гача.
фокусировкалаш чегараси. 1 м. дан.
затвор видержка, сек — 1/15, 1/30,
1/60, 1/25,
1/250, «В»
массаси, кг — 0,4.
Баҳоси — 23 сўм.

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА-САВДО ТАШКИЛОТИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги. (Телефон 42-98-52).

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИНИНГ

НАМАНГАН ФИЛИАЛИ

дарс бериш учун фан докторлари ва кандидатларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ФАНЛАР: гидравлика, теплотехника, қурилиш машиналари, гидромелиоратив машиналар, металлар технологияси, темир-бетон ва тош конструкциялари, гидротехника иншоотлари, геодезия инженерлиги, асослар ва пойдеворлар, саноат ва граждан бинолари ҳамда қишлоқ хўжалиги бинолари архитектураси, қурилиш материаллари, машиналар деталлари, механизмлар ва машиналар назарияси, қурилишни бошқаришнинг автоматик системаси, ишлаб чиқаришни автоматлаштириш, қурилиш ишлаб чиқаришининг технологияси.

Қабул қилинган мутахассислар шинам квартира билан таъминланадилар.

Адрес: Ўзбекистон ССР, 716042, Наманган шаҳри, Совет райони. Телефонлар: 5-26-95, 6-22-23.

СССР ДАВЛАТ БАНКИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИНИНГ ШАҲАР БОШҚАРМАСИ

ҲИСОБ-КИТОБ ОЛИБ БОРУВЧИ КАССИРЛАР ВА ИНКАССАТОРЛАРНИ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Инкассаторларнинг ойлик лавозим окладлари — ишлаган йилларига қараб белгиланади.

Ҳисоб-китоб олиб борувчи кассирлар иш ҳақи — ишбай-мукофотли.

Пуллар машинада қайта ҳисобланади, ишлаш истагини билдирган пенсионерларнинг пенсияси ва иш ҳақи тўла сақланади.

Маошдан ташқари кварталдаги иш якунлари бўйича квартал маошининг 25 проценти миқдорида мукофот, кассирларга бепул устбош ва коржома, 6 кундан 12 кунгача қўшимча отпуска берилади ҳамда олий ва ўрта махсус таълим муассасаларида (халқ хўжалиги институти ва ҳисоб-кредит техникумида) сиртдан ўқиш учун зарур шароитлар яратилади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона—аҳолини ишга жойлаштириш бюроси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ГРАЖДАНЛАРИ ВА КОРХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАССАЖИР АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ БОШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ

пассажирларга хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида Барча турдаги автобус абонементи билетлари ва ойлик йўл билетларини реализация қилади:

— баҳоси 0—0,5 тийинли абонемет билетлари, имтиёзли ягона ойлик билетлар (трамвай, троллейбус, автобус) — баҳоси 5 сўм, автобусларнинг ойлик билетлари — баҳоси 4 сўм, ўқувчиларнинг имтиёзли ойлик билетлари — баҳоси 1 сўм 50 тийин. Бу билетлар шаҳарнинг барча савдо магазинларида нақд пулга сотилади.

— корхоналар ва муассасаларга нақдсиз пул ўтказиш йўли билан баҳоси 0—0,5 тийинли автобус абонемент билетлари, ягона ойлик билетлар (трамвай, троллейбус, автобус)—баҳоси 11 сўм 90 тийин ва автобус ойлик билетлари — баҳоси 7 сўм 50 тийин, Пролетар кўчасидаги 31-уйда жойлашган марказий касса орқали сотилади. Бизнинг реквизитларимиз: Тошкент шаҳридаги давлат банкасининг Ленин райони бўлимидаги 000425412 ҳисоб счёти;

— баҳоси 0—0,5 тийинли автобус абонемент билетлари шаҳар автобусидаги экспрессли ва кондукторсиз маршрутларда юришга яроқлидир;

— Барча турдаги ойлик йўл билетлари фақат шаҳар автобусида ҳақиқий ҳисобланади.

Маълумотлар олиш учун мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси 31-уй, телефон 56-70-18.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ШУ НАРСАНИ УНУТМАНГКИ, ЮВИЛАДИГАН БАЧОКЛАРДА ВА КРАНЛАРДА СУВ ОҚИБ ТУРИШИ СИЗНИНГ КВАРТИРАНГИЗДА СУВ ТАЪМИНОТИНИ ПАСАЙТИРАДИ, СУВГА ҲАҚ ТЎЛАШНИ КЎПАЙТИРАДИ. КРАНЛАРНИ ИШЛАТИБ БЎЛГАНИНГИЗДАН КЕЙИН УЛАРНИ МАҲКАМ БЕРКИТИБ ҚЎЙИНГ.

УЧАСТКАЛАРДАГИ ЭКИНЛАРНИ СУҒОРИШ, ЙЎЛКАЛАР, ҲОВЛИЛАР, МАЙДОНЛАР, ХИЁБОНЛАРГА СУВ СЕПИШ

ҚАТЪИЙ МАН ЭТИЛАДИ

Водопровод суви билан экинлар суғорилиши аниқланганда, водопровод огоҳлантиришсиз узиб қўйилади.

Кўчалардаги тармоқдан сув оқиб ётганлигини кўрсангиз бепарво ўтиб кетманг.

Водопровод бузилганлиги, еростидан ёки кўчадаги бузилган колонкадан сув оқиб чиқаётганлигини кўришингиз билан дарҳол қуйидаги телефонларга қўнғироқ қилинг:

Ҳамза ва Ленин районлари: 96-32-51, 96-24-32;

С. Раҳимов ва Октябрь районлари: 46-03-85, 46-03-84;

Киров райони: 35-14-02, 35-04-01;

Фрунзе, Чилонзор, А. Икромов ва Сергели районлари: 78-32-40; 78-82-17.

Куйбишев райони: 62-19-83, 62-19-32.

Марказий диспетчерлик хизмати: 33-15-95, 33-75-95.

СУВДАН ВА ШАҲАР КАНАЛИЗАЦИЯ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК ҲАҚИНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТЎЛАБ ҚЎЙИНГИЗ.

Кўчаларда водопровод-канализация қудуқларининг қопқоғини очиш ва уларнинг ичига тушиш қатъий ман қилинади.

ҚУДУҚЛАРДАГИ ЗАҲАРЛИ ГАЗЛАР ҲАЁТ УЧУН ХАВФЛИДИР.

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ.

БОЛАЛАР УЧУН МИНГ ХИЛ МАЙДА-ЧУЙДА

ЁЗГИ КАНИКУЛ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТАЁТГАН БЎЛСАДА, КАТТАЛАР ҲАМ, БОЛАЛАР ҲАМ МАКТАБ ТЎҒРИСИДА ҲОЗИРДАНОҚ ЎЙЛАШМОҚДА. ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШДЕК МУҲИМ ИШНИ КЕЙИНГИ КУНГА ҚОЛДИРИБ БЎЛМАЙДИ.

Қимматли оналар ва дадалар, бувилар ва боболар сизларни мактаб бозорлари ишлаб турган шаҳардаги магазинларга чорлаймиз.

Мактаб ўқувчилари учун керак бўладиган барча ашёларни сиз «Таштекстильшвейторг», «Ташобувьторг», «Тошкент» фирмаси, «Ташкультторг», «Болалар дунёси» фирмаси, ЦУМ, «Чилонзор», Фрунзе савдо маркази, ГУМ, «Ташкниготорг», «Ўзбекистон» бирлашмасининг магазинларидан сотиб олишингиз мумкин.

ТОШКЕНТНИНГ ЭНГ ЙИРИК МАГАЗИНЛАРИ АДРЕСИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

«Таштекстильшвейторг»нинг магазинларидан тикувчилик буюмлари ва мактаб формаларини сотиб олиш мумкин:

1 — Ш. Руставели кўчаси, 13-уй.
36 — Новомосковская кўчаси, 17-уй.
38 — Фарҳод ярмаркаси.
39 — Черемушная кўчаси, 22-уй.
46 — Куйбишев шоссеси, 346-уй.
28 — Госпиталь бозори.

Пойафзалларни харид этиш учун «Ташобувьторг»нинг магазинларига киришингизни маслаҳат берамиз:

2 — Госпиталь бозори.
3 — 4-уй-жой шаҳарчаси.
6 — Истиқбол кўчаси, 2-уй.
7 — Новомосковская кўчаси, 17-уй.
12 — Олой бозори.
15 — Шаҳар ярмаркаси.
16 — Октябрь бозори.
17 — Марказ 4 квартали, 11-уй.
19 — М. Горький проспекти.
23 — Ш. Руставели кўчаси, 2/27-уй.
26 —— Халқлар дўстлиги проспекти.
28 — Ш. Руставели кўчаси.
34 — Юнусобод массиви.
37 — Сергели бозори.

Мактаб учун керак бўладиган барча зарур нарсаларни сиз «Болалар дунёси» фирмасининг магазинларидан сотиб олишингиз мумкин:

Бош магазин — Октябрь бозори.

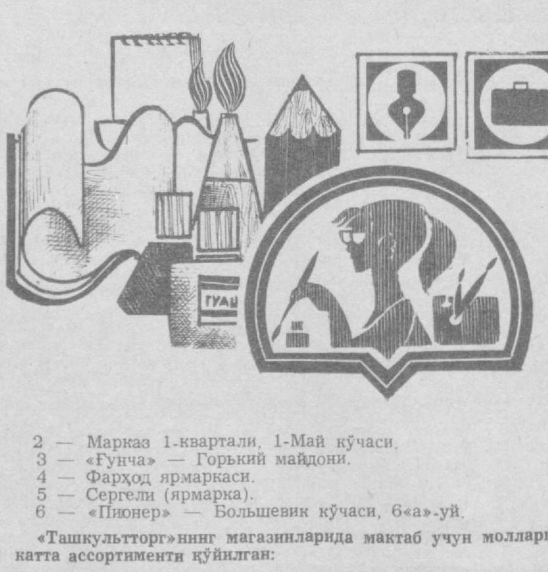

2 — Марказ 1-квартали, 1-Май кўчаси.
3 — «Ғунча» — Горький майдони.
4 — Фарҳод ярмаркаси.
5 — Сергели (ярмарка).
6 — «Пионер» — Большевик кўчаси, 6«а»-уй.

«Ташкультторг»нинг магазинларида мактаб учун молларнинг катта ассортименти қўйилган:

5 — Госпиталь бозори.
5/1 — Биринчи Май бозори.
9/1 — Олой бозори.
10 — Муқимий кўчаси, 1-уй.
12/1 — Височовольтний бозори.
16 — Сергели (ярмарка).
13/1 — Паркент бозори.

«Чилонзор» марказий универсал магазини, Фрунзе савдо маркази, ГУМ, «Шуҳрат» мактаб-магазини мактаб-бозорларига хуш келибсиз!

ТОШКЕНТ ШАҲАР БОШ САВДО БОШҚАРМАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон—42-98-52).

ТВ

4 АВГУСТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. Спорт гимнастикаси. 18.45 «Коллектив нимага қодир?». 2-кўрсатув. «Синьегорьеда қайин дарахтлари ўсади». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Халқ куйлари. 19.45 «Норакдаги учрашувлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.15 «Константин Заслонов». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 Бокс бўйича СССР Спорт комитетининг соврини учун халқаро турнир. Финал. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 Спорт ахбороти.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

19.00 СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. Сувга сакраш. 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. Гандбол. Финал. Эркаклар. 21.15 Ленинград телевидениеси ва радиосининг В. Андреев номли рус халқ оркестри ансамблининг солистлари чалади. 21.30 «Время». 22.05 «Гули сиёҳ». Телевизион бадиий фильм премьераси (ВХР). 23.25 «И. С. Бах прелюдиялари». Фильм-концерт.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Яшил эртак». Мультфильм. 18.45 «Ёзувчи ва замон». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Халқ контроли экрани». 20.15 «Самарқанднинг мовий гумбазлари». Манзарали фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси халқ чолғулари оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ғўза парваришига — аъло сифат». 22.25 «Нон таъми». 4-фильм. «Ватан ғалласи». 23.40 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Химия. Оқсил моддалар ва аминокислоталар. 18.45 «Вақт ҳоким эмас». Телевизион фильм. 19.10 «Сифат — асосий мезон» (рус.). 19.40 «Реклама». 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Ўз севгилингни топ». Телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»). 21.30 МТ II.

5 АВГУСТ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Спорт ахбороти. 9.55 Атроф-муҳитни муҳофаза қилишга бағишланган ҳужжатли фильмлар. 10.50 «Синглиси Алёнушка ва укаси Иванушка». Мультфильм. 11.00 «Константин Заслонов». Бадиий фильм. 12.15 Рус композиторларининг романсларини РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Мальченко ижро этади. 12.35 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Совет Эстонияси», «Бугун ва эртага». 16.25 «Ўсмирлар ижоди». 16.50 «Олимлар—Подмосковьенинг агросаноат комплексига». 17.20 Л. Аустер. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун концерт. Таллиндан олиб кўрсатилади.

17.50 СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. Сузиш. 18.20 «Бугун ва ҳар куни». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин ҳамда Давлат мукофотларининг лауреати, академик, УССР Фанлар академиясининг президенти Б. Е. Патон ҳақида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Биз БАМни қуряпмиз». 20.00 «Кинопанорама». Москвадаги XIII халқаро кинофестиваль. 21.30 «Время». 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев)— «Динамо» (Минск). Киевдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида ва футбол тугагач — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. Сувга сакраш. 24.00 «Дунё воқеалари». 00.15 Спорт ахбороти.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.30 КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! «Республиканинг геология хизмати — беш йилликка» (рус.). 19.00 «Ахборот» (рус.). 19.15 «Ёрдамчи хўжаликларга —кенг йўл». 19.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор»— «Динамо» (Москва). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Ахборот». 21.15 «Тулки, айиқ ва аравачали мотоцикл». Катталар учун мультфильм. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Дунё воқеалари». 22.30 «Ўлмас гарнизон». Бадиий фильм.

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

5 АВГУСТ СОАТ 19.30 да

СССР биринчилиги учун Олий лига

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ДИНАМО» (Москва) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Киров райпишчеторги коллективи торгнинг 37-магазин мудири Ҳ. Ҳидоятовга ўғли **Рустам ҲИДОЯТОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ БЕТ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—03062. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12